

Posamezne štev. 10 h.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upravniškega telefona šte. 188.

vsak dan, izvemši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

SLOVENE

Naposedl sta se karibinijska stotnika Fabbri in Capezzuti ojunčila ter napoljskemu policijskemu nadzorniku predložila dobro in vestno izdelani načrt, kako kamoristi uničiti. Nadzornik je orožniškemu uradniku odgovoril s pomilovalnim nasmehom. Karabinijeri pa niso izgubili poguma, temveč sklenili na svojo roko postopati. Ob priliki umora zakonskih Cuocolo, 6. junija 1906., so karabinijeri zaprli 60 glavarjev kamoristične bande, med njimi gospode Totonno, Erricone, Cola, Morra in ex-duhovnika Don Vittozzi, ki je mrličje prodal. Kakor na čudežni način so zdaj naenkrat ponehali vsi ropi, vlomi in vsa nasilstva. Pričakovati je bilo, da bodo karabinijeri za ta čin dobili nagrado, toda — nasprotno. Od prefekture se je odredilo, da se ima nehati z »razburjevalnimi naredbami«, karabinijerski oddelek, ki sta ga Fabbri in Capezzuti nalašč izvežbala, da lovi kamoriste, se je moral razpustiti. Zdaj namenjajo kamoriste, ki so zaprti v S. Eufemio, izpustiti, kajti bližajo se zopet volitve. Toda stvar je sitna: preiskovalni akti zoper kamoriste obsegajo 24 zvezkov, vsak po 800 strani, preiskave se vsled znane počasnosti italijanske justice vlečejo že skoro dve leti. Treba počakati pravoreka sodnikov, ki pa rajši čakajo, kot da bi se zamerili vladi, policiji in banditom. Prefekt je na vso moč poizkušal med policaji in karabinijeri napraviti sporazum, stotnik Fabbri se noče vdati. Zato je zadnje dni dobil povelje, da se za kamoro nima več brigati.

42 h blagovnega prometa ter imela prometa v denarju 7.866.045 K 72 h, skupaj 11.692.656 K 14 h, torej za 4.896.017 K 82 h več, kakor pa v letu 1906.

V letu 1906 so prejele zadruge od »Gospodarske zveze« vrednosti za skupno 989.624 K 58 K, v letu 1907 pa za 1.374.205 K 24 h, torej v pretečenem letu več za 384.580 K 66 h.

»Gospodarska zveza« pa je prejela od istih v letu 1906 939.030 K 91 h, v letu 1907 1.329.594 57 h, torej za 390.563 K 66 h več, kakor pa v letu 1906.

Naša tirjatev pri zadrugah je znašala v letu 1906 313.983 K 42 h, koncem leta 1907 pa znaša 358.594 K 9 h, torej se je ta postavka dvignila v primeri z ogromno naraslim prometom le za 44.610 K 67 h.

Glasom dne 31. decembra 1907 nastavljene blagovne inventure znaša vrednost skladišča 75.221 K 95 h. Saldo računa blaga pa znaša, kakor se razvidi iz bilance, 31.012 K 53 h, torej kosmatega dobička na blagu 44.209 K 42 h.

Ako primerjamo ta uspeh s prodanim blagom, katera vsota znaša 1.877.292 K 68 h, pridemo do zaključka, da je delala »Gospodarska zveza« s povprečnim dobičkom pri blagu 2-35 %.

Na škonti je zaslužila »Gospodarska zveza« 9898 K 49 h, na vpisnini 63 K, na prispevku 1056 K, na najemnini 2522 K, skupni dobiček 57.748 K 91 h.

Zguba pa se razdeli sledeče: Odpis na inventarju 252 K 19 h, izguba na obrestih 11.480 K 51 h, stroškov je bilo za podjetje v Ljubljani 25.047 K 25 h, za podružnico v Trstu 14.433 K 87 h, torej 39.481 K 12 h, stroški hiše v Trnovem za razna popravila znašajo 3046 K 80 h, skupaj tedaj 54.260 K 62 h, čistega dobička torej 3488 K 29 h.

Koncem leta 1906 je štela »Gospodarska zveza« 68 zadrug, v letu 1907 jih je pristopilo 12, torej 80 zadrug. Izstopila je ena, tedaj šteje koncem leta 1907 »Gospodarska zveza« 79 članic. — Stanje članov z dne 1. januarja 1907 464, pristopilo jih je 45, torej 509, izstopili so v letu 1907 trije, tedaj koncem leta 1907 506 članov. — »Gospodarska zveza« je članica »Zadružne zveze« v Ljubljani.

Promet blaga.

Saldo blaga z dnem 31. decembra 1906 95.563 K 66 h. Prejemki blaga v letu 1907 1.812.741 K 55 h, torej 1.908.305 K 21 h. Izdatki blaga v letu 1907 1.877.292 K 68 h. Saldo blaga z dnem 31. decembra 1907 31.012 K 53 h, torej 3.826.610 K 42 h.

Promet denarja.

Saldo blagajne z dnem 31. decembra 1906 130 K 40 h. Prejemki blagajne v letu 1907 3.932.892 K 46 h, torej 3.933.022 K 86 h. Izdatki blagajne v letu 1907 3.929.556 kron 9 h. Saldo blagajne z dnem 31. decembra 1907 3.466 K 77 h, torej 7.866.045 kron 72 h. Skupni promet v letu 1907 11.682.656 K 14 h.

Poročevalec pripomni, da ima »Gospodarska zveza« deset uradnikov.

Predsednik pregledovalcev računov g. Kovačič predlaga odboru absolutorij. — Obvelja soglasno.

Debate o slučajnostih se udeleže: Adamič, Svetličič, Stanonik, Papov, Palme, Mali. Šlo se je za interne zadeve glede na poslovanje zadrug in vzajemnega dela med zadrugami in »Gospodarsko zvezo«. Naglašala se je potreba solidne kupčije v vednem kontaktu z »Gospodarsko zvezo«.

Pri dopolnilnih volitvah se izvoli v odbor dr. Vladimir Pegan. Gospod Mali poda zadržnikom mnogo praktičnih navodil in jim kaže nujno potrebo, da se vse zadruge tesno oklenejo »Gospodarske zveze«.

Ker je dnevni red rešen, zaključil predsednik g. dr. E. Lampe občni zbor: »Geslo nam bodi, da držimo skupaj. Če mi držimo skupaj, smo nepremagljivi in lahko diktiramo vsakemu pogoje.

IZ LETOPISA »ZADRUŽNE ZVEZE«.

za leta 1904., 1905. in 1906. posnemamo sledeče podatke o njenem delovanju:

A. Posojilnice.

Leta 1904. so imele 41.894 članov.

Leta 1905. so imele 49.200 članov.

Leta 1906. so imele pa že 53.069 članov.

Število članov od leta do leta znatno napreduje; leta 1904. je prišlo povprečno na članico 240, leta 1905. okrog 270 in leta 1906. že okrog 290 članov.

Denarni promet v letu 1904. je znašal 94.843.607 K 81 h, v letu 1905. 115.423.043 K 69 h, v letu 1906. pa 130.051.957 K 20 h. Če se pomisli, da so skoro vse te posojilnice Rajfajznovke z majhnim okolišem, se mora ta promet časten imenovati.

Hranilnih vlog se je vložilo leta 1904. 16.779.019 K 72 h, leta 1905. 18.057.520 K 61 h, leta 1906. 21.998.686 K 80 h. Te številke jasno pričajo o tem, kako uspešno delujejo posojilnice za pospeševanje varčevanja. Priporočila se v bodoče, da se vedno bolj goji varčevanje majhnih zneskov potom domačih hranilnic in pridobi mladina, posli in delavci za varčevanje. Stanje hranilnih vlog v letu 1904. je bilo 34.799.056 K 4 h, v letu 1905. 41.335.921 K 94 h, v letu 1906. pa 48.362.833 K 99 h.

Posojil se je dalo v letu 1904. 8.669.133 kron 98 h, v letu 1905. 10.153.085 K 15 h, v letu 1906. pa 11.919.601 K 83 h; stanje posojil znaša leta 1904. 26.894.777 K, leta 1905. 31.839.874 K 89 h, leta 1906. 37.014.414 kron 21 h.

Četudi so posojilnice mali zavodi kmečkega značaja, vendar razpolagajo z znatnimi deleži; leta 1904. so znašali deleži 1.353.731 K 64 h, leta 1905. 1.581.126 K 39 h, leta 1906. 1.894.999 K 6 h.

Vsaka trdna gospodarska organizacija mora skrbeti za izdatne rezerve; to delo vršijo posojilnice, ki izkazujejo leta 1904. 693.236 K 61 h, leta 1905. 843.824 K 27 h, leta 1906. 1.034.354 K 99 h.

Vse posojilnice imajo naloženega denarja leta 1904. 6.032.180 K 28 h, leta 1905. 7.691.401 K 38 h, leta 1906. 9.465.321 K 31 h; izposojila pa znašajo v letu 1904. 3.108.098 K 75 h, v letu 1905. 3.624.779 K 5 h, v letu 1906. 4.424.585 K 51 h. Posojilnice se v svrhu denarne sporavnave poslužujejo denarne centrale »Zadružne Zveze« in je želeti, da v očišled temu, da denarna centrala uvaža koristi članic in jim v časih denarne druginje kakor tudi v časih, ko je na denarnem trgu preveč denarja, nudi ugoden kredit in ugodno obrestovanje naloženega denarja, vse članice vse denarne posle izvršujejo potom svoje denarne centrale.

Če primerjamo prejete obresti (v letu 1904. 1.566.601 K 28 h, v l. 1905. 2.041.043 kron 25 h, v letu 1906. 2.282.908 K 52 h), z zaostalimi obrestmi (v letu 1904. 529.179 K 54 h, v letu 1905. 587.892 K 44 h, v letu 1906. 648.663 K 79 h), vidimo, da so zaostale obresti v letu 1904. še znašale pri-

bližno 1/4 plačanih obrestij, dočim znašajo v prihodnjih letih le 1/4 plačanih obrestij. Vse posojilnice morajo delovati na to, da se zmanjšajo zaostale obresti.

Da se pri nas izvaja načelo brezplačnega poslovanja načelstva in nadzorstva, je razvidno iz majhnih upravnih stroškov (v letu 1904. 236.946 K 58 h, v letu 1905. 269.920 K 92 h, v letu 1906. 247.520 K 13 h).

Čisti dobiček vseh članic znaša v letu 1904. 267.395 K 2 h, v letu 1905. 287.067 K 46 h, v letu 1906. 278.184 K 75 h.

B. Gospodarske zadruge.

Gospodarske zadruge štejejo v l. 1904. 13.681, v letu 1905. 12.912, v letu 1906. 13.988 članov; povprečno pride na zadruho v letu 1904. 137, v letu 1905. 130, v letu 1906. 140 članov.

Deleži znašajo v letu 1904. 291.732 K 68 h, v letu 1905. 308.183 K 83 h, v letu 1906. 371.534 K 67 h. Zadruge imajo precej lastne glavnice v deležih; v bodoče morajo gospodarske zadruge še v večji meri gledati na to, da ne bodo deleži prenizki, in da si v obliki deležev preskrbijo večji del potrebne glavnice.

Akoravno imajo te zadruge velike upravne stroške (v letu 1904. 185.705 K 95 h, v letu 1905. 192.661 K 98 h, v letu 1906. 214.668 K 69 h), vendar izkazujejo večinoma vse čisti dobiček (v letu 1904. 57.420 K 98 h, v letu 1905. 67.851 K 24 h, v letu 1906. 77.615 K 28 h) in le nekaj zadrug izgubo in sicer v letu 1904. 24.267 K 18 h, v letu 1905. 4.228 K in v letu 1906. 6.607 K 43 h. Dejstvo, da je izguba v letu 1905. in 1906. izdatno nižja kakor v letu 1904., priča o tem, da te zadruge od leta do leta uspešneje delujejo.

Rezervni sklad znaša v letu 1904. 127.802 K 37 h, v letu 1905. 144.795 K 35 h, v letu 1906. 165.245 K 66 h. Z ozirom na dejstvo, da se morajo gospodarske zadruge radi nasprotovanja in pomanjkanja združnega smisla mnogokrat boriti za svoj obstanek, pričajo te številke, da tudi ta vrsta zadrug dobiva trdna tla.

Potom gospodarskih zadrug so se skupno nakupile potrebščine za člane v letu 1904. v znesku 2.804.825 K 98 h, v letu 1905. 3.405.082 K 3 h, v letu 1906. 2.270.996 kron 17 h. Ker zbog raznovrstnega knjigovodstva ni bilo mogoče pri mnogih zadrugah iz računskih zaključkov dobiti podatkov glede skupnega nakupa, so te številke prenizke in je skupni nakup bil dosti večji. Gospodarske zadruge so skupno prodale pridelke, oziroma izdelke članov v letu 1904. v znesku 564.601 K 34 h, v letu 1905. 562.341 K 2 h, v letu 1906. 605.421 K 75 h. Tudi te številke so iz zgoraj navedenih razlogov nepopolne.

Vse gospodarske zadruge so imele denarnega prometa v letu 1904. 19.371.642 K 72 h, leta 1905. 16.751.288 K 49 h, leta 1906. 16.540.682 K 21 h.

C. Mlekarske zadruge.

V letu 1904. je bilo 2.661, v letu 1905. 3.363, v letu 1906. 4.883 članov; povprečno pride na jedno zadruho v letu 1904. 66, v letu 1905. 84, v letu 1906. 122 članov. Že iz naraščajočega števila članov povzame mo, da se mlekarske zadruge lepo razvijajo.

Denarni promet je znašal v letu 1904. 1.137.347 K 31 h, v letu 1905. 1.617.445 K 8 h, v letu 1906. 1.959.413 K 2 h. Deležev je bilo v letu 1904. 21.064 K 25 h, v letu 1905. 26.703 K 57 h, v letu 1906. 32.289 K 35 h.

Zadruge so nabrale, četudi imajo izdatne upravne stroške (v letu 1904 65.630

kron 91 h, v letu 1905. 65.935 K 35 h, v letu 1906. 80.378 K 16 h) lepe rezervne zaklade; v letu 1904. znašajo rezervni zakladi 16.815 kron 97 h, v letu 1905. 26.915 K 81 h, v letu 1906. 40.976 K 43 h. Mlekarske zadruge morajo skrbeti za izdatne rezerve, da si morejo oskrbeti same potrebna popravila pri strojih, poslopjih itd., oziroma nabaviti si po obrabi starih strojev nove stroje.

Naložen denar (v letu 1904. 16.335 K 33 h, v letu 1905. 20.382 K 74 h, v letu 1906. 17.684 K 41 h) je v primeri z izposojili (v letu 1904. 141.663 K 34 h, v letu 1905. 161.331 K 40 h, v letu 1906. 162.121 K 1 h) malenkosten in sicer radi tega, ker rabijo mlekarske zadruge precejšnje vsote za poslopja, stroje itd.; poslopja, stroji itd. predstavljajo v letu 1904. vrednost 160.412 K 21 h, v letu 1905. 205.303 K 12 h, v letu 1906. 222.617 K 53 h.

Za mleko in mlečne izdelke se je skupilo v letu 1904. 428.732 K 43 h, v letu 1905. 597.227 K 88 h, v letu 1906. 778.966 K 8 h; te številke nam predočujejo lep napredek naših mlekarskih zadrug. Mlekarske zadruge so dosegle čistega dobička v l. 1904. 7.628 K 65 h, v letu 1905. 18.018 K 51 h, v letu 1906. 20.345 K 95 h.

Skupni denarni promet

je znašal v letu 1904. 142.020.431 K 17 h, v letu 1905. 165.826.886 K 33 h in v letu 1906. 192.285.993 K 53 h. Najlepše se slika napredek pri posojilnicah, ki so imele prometa: leta 1904. 94.843.607 K 81 h, leta 1905. 115.423.043 K 69 h in leta 1906. 130.051.957 K 20 h.

Razdelitev po deželah.

Koncem leta 1906. je bilo članic »Zadružne Zveze«: posojilnic, in sicer na Kranjskem 105, na Štajerskem 15, na Koroškem 1, na Primorskem 35, v Dalmaciji 21; gospodarskih zadrug na Kranjskem 42, na Štajerskem 12, na Primorskem 38, na Koroškem 1, v Dalmaciji 6; mlekarskih zadrug na Kranjskem 35, na Koroškem 1, na Primorskem 4.

To je ogromno ljudsko delo, ki je veselo znamenje za boljšo bodočnost Slovencev. To delo zmaguje, nizko pod tem delom so obležali vsi nasprotniški napadi onemogli in brezpomembni. Tako naj se godi in dela tudi vnaprej!

K reformi slovenskih gimnazij.

(Iz krogov slovenskih profesorjev.)

Že prav blizu je dvanajsta ura, ko bo de treba, da se odloči vprašanje, se li uvede slovensčina kot učni jezik že s prihodnjim šolskim letom, ali ne. Mislimo, da je sedaj pač zelo neplodno prepiranje, ki ga je pričel zopet ta teden »Slov. Narod«, je-li »Slovenski klub« izdal Slovence ali ne, kajti istina je, da nam je samo »Slovenski klub« priboril slovenske višje gimnazije. Stvar, mislimo, da je kratka. Pripravimo hitro pogoje in bodimo si na jasnem, kako pričnimo s slovenskim poučevanjem. Ako se bi potem vlada upirala, bomo prijeli poslance, ki so nam za to, kar so nam zagotavljali, odgovorni in ki nam morajo biti porok, da bo vlada to, kar jim je obljubila, tudi izpolnila. Žalostno bi bilo, če bi morali d v o m i t i, da je vlada poslancem S. L. S. obljubila, kar so nam zagotavljali.

Zadnji čas je, da pričnemo razmišljati, kako bi pričeli prihodnje leto slovensko poučevati. Čas za predpriprave je kratek — do konca šolskega leta so komaj še trije meseci.

In parlament? Zavrnil je predlog Ferrijev, kajti vladna večina že vé, koliko ji koristijo južno-italijanski organizirani lopovi.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Dons jm mam pa ena vesela nuvica za puvedat. Nou vuliven red za deželstoin mest lblana u u peru sej pu zdejšneš vulitvah gespud žepan naprej prnesu.

In na kakšna viža sm jest

zvedu ta nuvica.

Unkat sm šou na plac paradajzarje kepvat. Glih ke pridem ke du tiste šterne, ke ja zavle tega, de tist ta puvodn muže

na dubeja nahud, čez zima iz plankam zabijeja, sa se pa dve brajnuke špeterale, kdu je letas ta peruga diviga petelina ustrelu, al gespud žepan Hribar, predent leberalne stranke, al prstaš Sluvsneke Ludske Stranke gespud Šolar s Kroke; Zancek jh je pa per vokne gespud žepanove kanclije špekuliru.

Ke je Zancek mene zagledu, m je brž pumigu pr vokne, de nej mal h nem u kanclija pridem, de m ma neki važnga za puvedat. Jest kokr sm ferbčen, sm brž pustu brajnuke in petelina in sm skoču gor h Zancek, se mu punižn prklonu in čaku na nuvica.

»Vis, Pepe,« je začeu Zancek, »kle-rekalci zmeri zabaulaja cez nasga gespuda zepana, ce jm kej nardi al pa ne, tu je use glih. Pusebn zavle vulivnega reda za ubcinske vulitve jih je mogu ze en ceu kos slisat, ceprou se gespud zepan pusten trud, de b ta prava vornga v Iblan naredu. Tud na vulivn red ni puzabu, ampak tu se na da kar ces kulen prelomt, ampak je treba stederat in stederat, predn se ta prava pугrunta. Zdej se nam je enkat tu pusreci in pr peru ubcinsk sej pu zdejšneš vulitvah u gespud zepan iz tem ta noumo vulivnmo redam naprej prsou in usm, pusebn pa kle-rekalcem gofie zamasu.«

»Usa čast teb in pa gespude žepane; sam tu na vem, če u res ta nou vulivni red tak, de uja iz nim use stranke zaduvalne

in de jm uja tku gofie zamašene,« sm se jest drznu puhlevn prpomnet.

»Eh, mene kar iz stiha pust; jest ne rad u jaunst na pridem, zatu pa moje zasluje raj gespude zepane prepusam. Kar se pa vulivnga reda tice, je pa izklucen, de b se ker zavle enga gor drzu, zatu ke je tku prstimam, de mu nubeden se bliz na u mogu pridet. Astn, Pepe, puslusi; jest t um tlela sam ene par paragrafu naprej brau, de us vedu kuku in kaj. Ta peru paragraf prau — in ta je ta narbl važn —: Pravica zupanstva se podeduje, tu se prau: kedr ta zupan umre al na druga viza ukul pride, usede se na zepansk tron edn iz negave familje, mosk al pa zenska; ce b na blu nubenga prpravnga u famili, prideja pa na vrsta ta peru narblizi zlahitniki in tku naprej du trinajštga kulena; kedr tudi teh zmanka, pa prjatli, znanci in prstasi negau. Ta druh paragraf prau: Vulitu je splosna in tajna, al iz drugim besedam: volu u zihr usak, kdur u tou, sam de u mogu tku volt pridet, de ga na u nubedn clouk vidu, kar je prouzaprou tajn. Kandidate pa pustau sam gespud zepan; druh kandidati na prideja u puste. Vis, ta paragraf u naredu enkat za useli usakmo spetere konc. Ta trek paragraf prau: Usak ubcinsk svetnk ma pravica pugervat, de se ga iz ubcinsk-skega gnarja na ta al pa una viza prezevi in kedr ket ubcinsk svetnk upesa, al de se skaze, de pu soj glau dela, se mu pumigne,

de nej se soj cast udpuve in pride zatu za kasnga buhholtarja al kej družga tacga, kokr se holt negave nazmoznast za dobr spuznaja. Vis, ta paragraf je pa se ta narbl važn, zatu ke zadne cajte ze nece nubedn vec casti ubcinskega svetnika nase uzet, ce se mu tu al pa un na ublub in ce b tega paragrafa u ta nou vulivn red na djal, b znal nazadne se tku pridet, de bi biu rotus brez ubcinskeh svetniku in b use skrbi in tezave za obcna na mojih in pa gespud zepanuveh ramah slunele.«

»Zancek, tu pa mende na u tku hedu, kokr s ti misleš; le puglej, kuku b sucjaln demukrati rad u ubcinsk svet pršli.«

»Tu mas ze prou, ampak takeh ldi mi na morma na rotuze nucat in kokr s slisu, prau ta druh paragraf, de kandidate za ubcinsk svet pustau sam gespud zepan, sucjal demukratskeh kandidatu pa gespud zepan nekol pustaulu na u, zatu ke mu nekol drgac k ksihte na stujeja, kokr kedr nuca nhne stime pr kasn vulitu. Za gespuda zepana sa se ta nar buls tak kandedati, kokr je Bolcu Pepe, Franketata maja tudi rad; pol Dimniku Jakec, dohtar Plajvajš, Grošl-nu Fronc in pa Cirklpohar. Vis, Pepe, in te se se ta nar bl kujeja in necja vec te casti. Bolcu Pepe se iz usm sterem bran in nece bt drgac na nubena viza vec ubcinsk svetnk, ce mu gespud zepan na ublub, de u use ta druge fjakarje in furmane iz Iblane segnou in de u mou sam Pepe use iblanske

Vprašanje, se li naj poučujemo na višji gimnaziji vsi predmeti slovensko, je prvo. S praktičnega stališča pač moramo želeči, da se učenci nemščini kolikor toliko privadijo, ko zapuste gimnazijo. Narodni radikalizem mora poznati praktično stran. Štaterski Nemci so sami uvideli, da jim je le v korist, če se privadijo slovenščini; zato niso manj radikalni, ampak le bolj praktični. Le priznajmo, če bi vsaj nekoliko slovenščine ne znali, bi vladi ne bilo ravno lahko nastavljeni slovenščine nezmožnih uradnikov na slovenskem ozemlju. Če se morda sprva kak predmet še poučuje nemško, menda se misli na zgodovino, ne pojdemo še radi tega z glavo skozi zid.

Ali se naj prične takoj na celi višji gimnaziji slovensko poučevati? Največ težkoč bo delal gotovo jezikovni pouk. Poglejmo latinščino! Tu se bi nadaljevalo poučevanje v slovenščini v petem razredu. Izdaje klasičkov bodo pač zadostovale dosedanje — Tempskega. Druga je z besednjakom. Kdor misli, da bi mogel učitelj z učenci celo leto tvarino pripravljati, ne da bi se bilo učenec doma preje pripravljati, pač se ne poučeval. Latinskega besednjaka, kakor se kaže, do prihodnjega šolskega leta še ne bo. Kako tedaj pomoči? Vsekako edino le s specialnimi slovarji, oziroma s tiskanimi preparacijami za posamezne klasičke, po zgledu nemških Krafft in Ranke »Präparationen für die Schullektüre«, ki bi pa morale biti do začetka prihodnjega šolskega leta gotovo pripravljene. Nekoliko neprimerno je morda to, da se ne čitajo po različnih gimnazijah vedno iste knjige, oziroma spevi klasičkov. Delo bi bilo gotovo lažje, če bi se strokovni učitelji posameznih gimnazij domeni, da bi, vsaj za nekaj časa, čitali isto tvarino. Morda bi »Slovensko profesorsko društvo«, ki se, kot čujemo, za knjige trudi, sklicalo sestanek profesorjev posameznih gimnazij. Ako bi se ti dogovorili, da pripravijo gori omenjene tiskane preparacije za vse razrede, bi se morda pouk lahko takoj pričel na celi gimnaziji. Vsak strokovnjak pa ve, da mali Rožkov slovar še za Kurcija Rufa ne zadostuje, koliko manj za Livija I. dr. Isto velja za grščino od petega razreda dalje. Če bi bile preparacije za klasičke gotove, bi pričeli lahko tudi na višji gimnaziji grške klasičke slovensko čitati. V tretjem in četrtem razredu pa bi se vsekako poučevanje v slovenščini lahko takoj pričelo. Saj je profesorski zbor gimnazije v Št. Vidu pogumno že letoš pričel v tretjem razredu in bo tudi drugo leto nadaljeval.

Premnogo pregovarjanje v časopisju pa na vsak način ne bo pomagalo, marveč le dejanja. Profesorsko društvo bi moralo dati nemudoma iniciativo za tak sestanek. Morda so itak že kaj mislili na to, a nobeno odlašanje bi sedaj ne bilo umestno.

Ostali predmeti ne bi delali težkoč, kolikor vemo. Knjige za verouk so baje pripravljene, za matematiko, botaniko in mineralogijo tudi. Ako bo tudi zoologija za šesti razred gotova in se bodo tudi v tem razredu jeziki slovensko poučevali, se tudi v tej stroki lahko prične slovenski pouk.

Glede spisavanja učnih knjig bi bile rekriminacije sicer brezplodne, vendar morda ne škodi, če tudi še javno izrazimo kako mnenje, ki bi se naj v bodočnosti upoštevalo. Pisanje učnih knjig naj ne bodi monopol nekaterih gospodov, naj se tudi tu ne cenijo zmožnosti le po starosti. Za-

ture cez. Franketa pa spet puguva, de ga morja nardet za kasnga respektarja cez ubrtnike, drgac pa soja cast raj dol puluzi. Cirklopohar se tud ne vec na men za ta cast in ja je ze dol pulozu. Ke ga je pa gespud zepan sou fehtat, de b se naprej soje mucu za iblanska obcina gor ofru, mu je pa kar naraunast puvedu, de drgac ne derehtarja je casti, kokr ce ga cez en let za derehtarja ud gasiabrke puvisaja, ke buklu ud gasiabrke naprej pelat, se je ze zdauni navecliu. Zdej gespud zepan res na ve, kua b naredu, de b usm ustregu, jest mu pa tud na morm ne pamietnga nasvetvat. Za kua se dohtar Plajvajs in pa Dimniku Jakec kujata, t se na morm puvedat, zatu ke tu morma se tajn drzat.

Vis, Pepe, take rci puguervaja dondons ud gespuda zepana ldje. Zdej nej jm pa ustrez, ce more, ke se Bh usm ne ustrez. Zatu pa pravm, Pepe: le veseu bod, de nis u nas koz. Vem, de mas tud ti soje krize, ampak takeh le ne, kokr jh mama mi, ke morma skrbet za telesn blagur sojeh pudlozku.

Tkula m je pujamru Zancek in tku glubok zdihnu, de se je še tistm falarjem, ke totuž pudperaja, začeu smilt; jest pa, ke mam bl ta mehke sorte srce, sm mogu pa kar jt, ke me je blu sram, de b Zancek vidu souze u učeh

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

četnik, ki je jedva zapustil vseučilišče, pač še sam ni zmožen pisati učnih knjig; manjka mu potrebne pedagogične in metodiške skušnje. Vendar pa se tudi mlajše moči lahko uporabljajo kot sodelavci, ker prinesejo z vseučilišč novejšo znanstveno izobrazbo.

Nekateri gospodje tudi resno ugovarjajo, da bi se pričel slovenski pouk v višjih razredih že s prihodnjim šolskim letom, češ, da se ne ve, koliko časa bi bile knjige v rabi, če izda ministrstvo, kot se obljubljuje, drug učni red za gimnazije. Menimo, da tudi ti pomisleki, ki sicer pametno računajo z dejstvi, niso popolnoma utemeljeni. Kakor kaže, ostaneta tudi klasična jezika še učni predmet. Preparacije bi bile torej po večini še potrebne. In v realističnih strokah si izprememb ne moremo misliti tolikih, da bi knjige naenkrat postale nerabne. Če pa se uvede kaka manjša sprememba glede učne tvarine, si bo učitelj že vedel pomagati.

Še na nekaj bi opozorili, kar se dosedaj nič ne omenja. Na gimnazijah v Celju in Mariboru so t. zv. »slovenske« paraleleke v nižji gimnaziji. Toda dokler ne dobimo slovenskih popolnih gimnazij tudi v onih mestih — in dobiti jih moramo — ne uvidimo čisto nič, zakaj je dobro, da se ondi poučujejo predmeti kot zemljepis in naravoslovje v nemščini. Da trpi pouk, če se mora učenec že v začetku izražati v jeziku, ki ga ne ume, je samo ob sebi umljivo. Če so se na Kranjskem dosedaj učenci teh predmetov učili v nižji gimnaziji slovensko, v višji pa nemško, ne uvidimo, zakaj bi tudi ondi ne bilo tako mogoče. To bi imelo tudi praktičen pomen: porabilo se bi več knjig iz omenjenih strok in mogoče bi bile pogostejše izdaje, knjige se bi vedno bolj izpopolnjevale in odgovarjale modernim zahtevam. — O gorški gimnaziji niti ne govorimo. Samo ob sebi je umljivo, da se morajo razmere tudi ondi korenito izpremeniti. Taki nemški stebri na popolnoma slovenskem in deloma laškem ozemlju ne morejo in ne smejo predolgo več stati.

Jubilejna umetniška razstava na Dunaju.

— Šestdesetletni jubilej vladarja cesarja Fran Josipa I.

Milijoni avstrijskih državljanov zro z oduševljenjem in ponosom na prestol njege, kateri že šestdeset let tvori sredotočje političnega in kulturnega življenja naše države. Da Avstrija danes pred svetom zastopa moderno državo, za to ima največ zaslug on, katerega posvečeno osebo letos ožarja glorijska šestdesetletna jubileja. On je z dejanjem in vplivom največ pripomogel do eminentnih uspehov na polju industrije, znanosti in umetnosti, posebno zadnji je bil vseskozi najvelikodušnejši pokrovitelj in zaščitnik. Umevno je, da se je leta božanska hčerka prva približala, da položi ob vznožje njegovega prestola sadove iz svojega vrta. Dne 21. marca je umetniško društvo otvorilo svoje hrame v »Künstlerhausu«, da svetu pokaže, kaj so v dobi vladanja našega cesarja izčrpali iz svojega uma najnadarjenejši sinovi avstrijske umetnosti vseh epoh, ki so v teku tega časa obstojale. Inače ekstremno si nasprotujoče struje so ob tej priliki sklenile nekaj kompromisov ter tvorijo harmonično celoto in nudijo gledalcu najboljšo perspektivo glede razvijanja avstrijske umetnosti.

Značaj razstave upodablja velika reliefna skupina: modrice, slikarstvo, kiparstvo in arhitektura se klanjajo Nj. veličanstvu cesarju. Delo Rud. Weyrjevo. Delo ustreza svoji nalogi kot dekoracija. Pred vsem dominira kipar Scherpe. Njegova »veseli Avguštini« in »cesar Konstantin« sta bravuri; človek bi skoraj dvomil, da je ena in ista roka ustvarila ta dva tako nasprotujoča si tipa. Breuek nas je iznenadil s kolosalnim kipom »Velazyneza«. Navadno so dela tega mojstra ostro karakterizirana, včasih skoraj brutalna. Leto kip, ki predstavlja umetnika v slikovitem srednjeveškem kostumu, je pa izdelan prav graciozno. Lepa je tudi iz slovoe kosti in lesa izdelana »Pietà« od Zinslerja, v kompoziciji nekoliko teatralično zadahnjeno delo, a v celoti jako ugodno rešen problem. Napram tej skupini je pa »Trosilka cvetic« istega mojstra uprav diletantsko delo in po mojem mnenju ne dela ne mojstru, ne razstavi časti. Odlikuje se tudi po svojem zdravem realizmu Edmund Klotz s spomenikom pesnika Adolfa Pichlerja. Ženjalno zadahnjeno je delo »Najdenje miru« od Jakoba Gruberja. Na križu, namestu Križanega, je razpet prt z vtisnjeno Zveličarjevo glavo, ob križu pa leži v se zgrnjena podoba mladeniča. Ta lepa ideja je mojstrski izvedena, na krasno modeliranem stasu mladeniča se čita onemoglost po težkih duševnih bojih. Artur Stras-

ser je zastopan s »Kleopatrom«. Sedem zamorcev nosi razkošno kraljico na bogato izrezljani nosilnici; v detajlih mojstrski izdelana skupina, žal, da celotni vtis ni ugoden, obrabi zamorcev so vsi po eni šabloni vrezani in pod nosilnico motajoči se levi so ponesrečen izrodek umetnikove domišljije. Sploh je to delo preveč masivno. Napram temu delu je pa »Deklica z vrčem« istega mojstra prav virtuosno delo, le da kovani križ, pred katerim mladenka stoji, ne ustreza plastičnim pogojem.

V portretni plastiki se pred vsemi odlikuje Karl Wollek z dvema portretoma Nj. veličanstva. V mehkih, finih oblikah, brez vsakega detajliranja — katero je itak navadno v škodo celotnemu vtisu — modelirana kipa gledalca naravnost frapirata. Izmed umrlih plastikarjev sta zastopana Hans Gasser, s portretom slikarja Rahla, in Viktor Tilgner, slikar v plastiki, z marmornato skupino »Dunajski valček«. Ta ljubezniva, v baroškem slogu zadahnjena skupina živo spominja na sijajno, žal tako kratko trajajočo dobo Makartovega miljeja.

Razločnejše in živahnejše kakor v plastiki, opazamo v slikarstvu valovanje posameznih epoh; skoraj ni mogoče konstatirati, katera izmed tu zastopanih struj zasluži prvo priznanje. Nasprotstva, ki so svojčas ločila te elemente, so se ublažila, in pod eno streho so zastopana dela romantične, naturalistične, bujne Makartove impresionistične struje ter tvorijo harmonično celoto.

Pri vseh se opaža reminiscenca na milje, ki je vladal poprej kakor prehajajoči akordi Chopinovega valčka. Poleg ljubeznjivo resnega Türicha in njemu sorodnega, poetično navdahnjenega romantika Moritza Schwinda se tu nahaja prvi avstrijski secesijonist Jurij Waldmüller, katerega slika »Birmovanje« je že glede prekrasno prelivajočih se tonov res prav biser te razstave. Med temi še vedno blesti, kakor svetel meteor ženjalni Makart s svojo duhovito fantazijo in Rubensonovo plastiko. Poleg njegovih del zanimajo gledalca monumentalna dela Canonova, katera bi uživala še večje priznanje, da niso iz Makartove dobe. Poleg Makarta se Canon ni mogel povspeti do prave veljave. Kronist v barvah, prvi tip Tirolca, Franc Defregger, podaja tu v zdravem, svežem koloritu nekaj prav dobrih slik, med katerimi se posebno odlikuje portret »Kmeta«. Grandiozna je slika »Duše ob Aheronu«, od Hirenij-Hirschelne. Med mlajšimi se posebno odlikuje Egger-Lienz s svojimi »Kosci« in »Anno 1809.« Zadnje v fresko-tehniki izvedeno delo presega vsa moderna dela, nahajajoča se na razstavi. Slika ima mistično-simboličen značaj: ne kakor Defregger, kateri predstavlja epizode iz viharjih časov francoske okupacije z živo istinitostjo; te shušane, izmučene postavbe so za agilni odpor že nesposobne in le po notranjem instinktu gnani slede smrti, ki jih tira s seboj. Vidi se, da jim je orožje, s katerim so opremljeni, le težko breme, in na njih obrazih se čita brezmejna apatija. Res je, da se umetnik ne sme pustiti voditi sodbi dostikrat nerazumnega občinstva, temveč mora stremeti, da on sprijazni občinstvo s svojimi ideali, a tu se mi zdi, gre Egger-Lienz s svojim neoterizmom vendar predaleč. Virtuosna v barvni tehniki je slika »Petje na lagunah« od Jehnda Epsteina. Že lansko leto je ta mladi umetnik s sliko »Pogreb v lagunah« vzbudil občno pozornost. Slikar Angeli se je zavzel za ta mladi talent in ga na lastne stroške poslal na potovanje v domovino klasične umetnosti.

Toliko o razstavi, katere pomen sem označil že v uvodu. Izmed razstavljenih del sem navel le nekatere, namreč one, katerih mojstri bodo v zgodovini avstrijske umetnosti vedno zavzemali odlično mesto in katerih razvoj in delokrog opišem ob priliki v tem listu.

Jos. Vrbanija, stud. art.

Iz beneške Slovenije.

Mnogo hrupa je povzročil te dni neki Rudolf Stres, baje beneški Slovenec iz Dreke. Že dolgo časa so ga opazovali tu in tam po goratih obmejnih krajih ter ga zasledovali kot nevarnega političnega voluna. Naposled so ga orožniki zasačili pri Tarentu ter ga vjeli z veliko težavo in z veliko nevarnostjo, kajti boriti so se morali z njim na sredi srditega valovja reke Ter (Torre). Dal se je za nekega Rudolfa Neumana, ubeglega ogrskega oficirja. Toda v ječi, kjer so ga jetničarji spoznali kot starega znanca, se je izkazalo, da je neki Stres, prebrisan slepar, ki je imel že večkrat opraviti s pravico. Mati mu je iz Ogrskega, a oče iz Dreke. Star je 23 let. Enkrat se je klatil po svetu in se dajal za ruskega vseučiliščnika. Govori pa prav dobro rusko, nemško, mažarsko in laško.

Nenavadna zračna prikazen, o kateri je že »Slovenec« poročal, je povzročila mnogo strahu tudi v šentpeterskih gorah. Zjutraj ob osmih so ljudje zaslišali neko čudno vršenje in bobnenje, ki ni hotelo prestat, tako da nekateri, boječ se kakega silnega potresa, ali Bog ve česa, so začeli vtekati od dela. Trajalo je od 10 do 15 minut. Pri Mašerih so videli proti vzhodu nad Soško dolino kakor nekaj plametečega, ki je letelo. Priprosto in nevedno ljudstvo komentira stvar na vse mogoče načine.

Dr. Musoni, odlični beneški Slovenec, profesor na videmski kr. višji realki, je predaval pri seji videmske akademije o antropoloških in zemljepisnih razmerah srednje Nadiške doline. Povedal je marsikaj zanimivega. On je strokovnjak v svoji vedi in piše veliko o slovenskih in o slovenskih zemljepisnih vprašanjih. Urejuje velezanimivo videmsko znanstveno revijo »Il mondo sotterraneo« (»Podzemeljski svet«).

Č. g. Škur je iz Stare gore premeščen kot samostojen kaplan v Dolnji Brnas pri Šempetru. V Briščah pa je postal za kaplana že preje č. g. Čačić.

Športne vesti.

Biljard. Pretečeni teden je dosegel znani mojster Hugo Kerkau največjo serijo, 6000 točk. Povzel je igro 200krat, vselej torej 30 točk; njegov nasprotnik je dosegel okoli 3300 točk.

Avtomobilizem. — New York. — Pariz. Lansko leto so priredili dirko z avtomobili iz Pekinga v Pariz. Prvi je bil znani italijanski princ Borghese. Letos pa hočejo to vožnjo prekositi in si stavijo drugi smoter: priti z avtomobilom iz Now Yorka čez Beringovo ožino v Azijo in dalje v Pariz. Težkoče so seveda brezprimerno večje, povečale se bodo pa še, ko pridejo konkurenti v Alasko, kjer ni cele tedne videti žive duše. Že sedaj se morajo vedno boriti z naravo, kidati sneg, bresti reke itd. Neki avtomobil so napadli volkovi, drugi se je moral boriti z velikanskim orlom, ki je hotel oropati živež iz pridejanega čolna. Najboljše se godi še amerikanskemu vozu Thomas, kateremu domačini pomagajo, kar morejo, dočim drugi ne morejo računati na njihovo pomoč. Kakor se čuje, so se tudi ti brezdvomno jako pogumni možje ustrašili nadaljne vožnje skozi Severno Ameriko in čez Beringov preliv, ki nikdar popolnoma ne zamrzne, čez katerega bi torej skoro ne bilo mogoče priti. Najbrže se bodo prepeljali iz San Franciska, kamor so sedaj dospeli, čez morje v Vladivostok in šli potem dalje po Aziji. S tem bi seveda športni čin izgubil vso vrednost, ker se vožnja Vladivostok - Pariz skoro docela krije z vožnjo Peking-Pariz.

Šah. Na Dunaju se vrši velik šahovski turnir, katerega se udeležujejo najboljši mojstri, tako Maroczy, Marshall, Schlechter, Rubinstein i. dr. O končnem rezultatu poročamo prihodnjik.

Veslanje. Vsako leto se vrši med angleškimi vseučilišči Oxford in Cambridge klasični boj v veslanju po reki Temzi na daljavo 6900 m. Navadno je zmagovalo moštvo Oxford. Letos pa se je sreča obrnila in darilo so dobili Cambridžani, preveslavši sedem kilometrov dolgo pot v 19 minutah 19 sekundah.

Lov. V Kanadi v Severni Ameriki živi še 109.394 Indijancev, ki se pečajo skoro izključno z lovom. Vsako leto zaslužijo približno 24 milijonov kron. Neki zelo izvežban indijanski lovec proda vsako leto za 2400—9600 kron kož. Izračunil je, da je v 39 letih, odkar je lovec, ustrelil 39 bizonov, 156 jelenov, 195 severnih jelenov, 585 medvedov, 112 volkov, 474 lisic, 1080 bobrov, 1080 kun, 9900 bizampodgan, 16.000 zajcev, 24.200 kosov perutnine. Rib je vjel okoli 36.000.

Zrakoplovba. Farman, ki se mu je prvemu posrečilo z aeroplanom obleteti gotovo točko in priti k izhodišču zopet nazaj, je dosegel v tej stroki 2600 m. 27. marca se je ponesrečil in je padel iz stroja. K sreči poškodbe niso hude.

Football. (Bitje žoge z nogami.) Najboljši kontinentalni klub »Slavija« v Pragi je premagal prejšnjo nedeljo izvrstni dunajski klub »Cricketer« s 6 točkami proti 1. Danes se bje z dunajskimi atletikerji, ki so za »Slavijo« najboljši na celi evropski celine.

Največje igrišče za football in enake športe je v Glasgovu na Škotskem. Stalo je približno 750.000 kron. Toliko stane na Angleškem torej eno samo igrišče, v Avstriji so dovolili za vse jubilejne igre povodom šestdesetletnice cesarja 60.000 K.

Atletika. — Steinbach - rokoborec. — Marsikoga bo zanimala vest, da je najboljši dunajski atlet Steinbach postal rokoborec. Rekordov njegovih v vzdigovanju težkih utež je vse polno, najznamenitejša sta sledeča: vzdignil je 150 kg od prsi kvišku

brez sunka in s sunkom pa 175 kg. Sedaj se bori z jako dobrim uspehom v Berlinu. Premagal je že mnogo najboljših nasprotnikov, danes ga pa čaka boj s Pohlom, katerega prištevajo štiriperesni nemški rokoborski deteljici: Koch, Siegfried, Eberle, Pohl.

Rokoborba. Ves športni svet čaka odločilnega boja med rokoborcema Podubni in Koch. Rus Podubni v zadnjih treh letih ni bil še nikdar premagan in nadeli so mu ponosno ime »Nepremagljivi«. Kocha pa prištevajo tudi najboljšim rokoborcem; znal se je pač odtegniti vsaki konkurenci, kjer bi bil morda naletel na kakega sebi enakega. Tudi lansko leto bi se bil imel boriti s Podubnim, pa mu je kar zmanjkalo sape, snedel je dano besedo in izginil. Nemško časopisje ga pač povzdiguje v nebesa, dočim se o Podubniju izraža manj laskavo. O boju med tema dvema matadorjema poročamo pravočasno.

Tudi slavnemu Hackenschmidt u sreča ni vedno mila. V prejšnjih letih nepremagljiv, se je zanašal na svojo moč in se treniral samo s slabejšimi. Sedaj se je boril v Čikagi v prosti borbi z Amerikancem Gochom; po dveh urah boja je Hackenschmidt brez vzroka zapustil dvorano in bil spoznan premaganim.

Borenje s pestmi. Angležem se je zadnji čas slabo godilo. Amerikane Burns je premagal najznamenitejša njihova bokserja, Moixa in Palmerja. Kmalu nato je ugnal sila hitro drugega Amerikanca Roša in prejel za ta boj, ki je trajal 88 sekund, malenkost 45.000 kron. Tedaj ga je pozval neki Avstrijec na boj, a Burns mu je lakonično odgovoril: »Pokaži mi najprvo svoje dolarje, da bom vedel, zakaj se bijem.« — V Parizu se je dogodila sledeča anekdota. Redakter Leon Sée je povabil nekaj prijateljev športnikov na večerjo in prosil prijatelja, naj gre v hotel rezervirat prostore. Tu se je sprl ta zaradi prostora z nekimi razgrajči in jim konečno rekel: »Počakajte malo, sedaj sem sam proti petim, čez par minut pridejo moji prijatelji in potem bomo stvar že uravnali.« Razgrajči so bili s tem zadovoljni in so sedli k stranski mizi. Kmalu so prijatelji prišli: Leon Sée, znameniti atlet, Maitrot, ki ima nekoliko rekordov v vzdigovanju, znana borilca Moreau in Stantov in slednjič slavni Burns. Niso se še vsedli, in že je bila stranska miza prazna.

Športne slavnosti povodom cesarjevega jubileja. Določil se je spored za te velikanske slavnosti, ki se prično 15. junija na Dunaju, vendar se bodo vršile nekatere igre že prej. Spored je sledeči:

- 23. maja: Lawn-tennis turnir.
- 6., 7. in 8. junija: Football.
- 15. junija: Slavnostni sprevod.
- 21. junija: Dirkanje s kolesi.
- 21. in 22. junija: Veslanje.
- Koncem junija: Borenje z meči in sabljami.
- Koncem julija: Lahka atletika (tekanje, skakanje itd.).
- 1. in 2. avgusta: Plavanje.
- 30. avgusta: Dirkanje s kolesi na Seavernik in nazaj.
- 6. in 8. septembra: Vzdigovanje uteži.
- 10. in 15. septembra: Rokoborba.

Idrijske novice.

Bivši voditelj naše čipkarske šole, g. Janez Vogelnik je povišan v VIII. činovni razred. Ni še minulo dve leti, odkar je bil povišan v IX. razred in prestavljen k centralnemu tečaju za strokovnega učitelja na Dunaj. Da je mož tam na svojem mestu in vrlo vrši svojo nalogo, je dokaz nagli avanzma. Ko je bil še v Idriji, so liberalci pisali, da je nezmožen, ni strokovnjak itd. No, v tujini znajo bolje ceniti dobro moč, kakor pri nas, ko pri kritikovanju prevladuje le strankarska strast. Da pa ne bode kdo mislil, da je klerikalca odlikoval kateri »klerikalni« minister, povemo še, da ga je povišal naučni minister Marchet, ki je gotovo vse prej kakor klerikalec.

i Pet idrijskih učiteljc za Galicijo. Poročali smo o novem letu da so v Galiciji ustanovili nekaj čipkarskih šol. Voditeljice teh strokovnih šol so naročili iz Idrije. Pet deklet je šlo ob novem letu na svoja mesta v Galicijo. Vodijo nove šole tako vzorno, da s 1. majem gre na novo zopet pet naših najboljših čipkaric tja, da prevzamejo vodstvo in učenje na ravnokar ustanovljenih čipkarskih šolah. Pač častno za Idrijo, da jo tako daleč poznajo in naše delavke tako cenijo. Na Češkem imajo veliko več šol, kakor pri nas na jugu. Če se pa v Idrijo obračajo, vedo dobro zakaj. — Naši liberalci so pa blatili po svojih listih našo šolo.

i Divjo gonjo je zopet povzel dopisnik »Slovenskega Naroda«. Da bi zakril postopanje vsiljivih svojih ljudi, ki moledujejo zase in za druge službe ali kakega povišanja pri rudniku, se zaganja v klerikalce, češ oni priporočujejo ljudi svoje stranke. Znano je pa, da sodnik priporočuje zapuščene sirote, naj se sprejmejo v delo in

Gangl je tudi že začel kljuko pritiskati pri uradnikih za svoje privržence. Če se jim vse ne posreči, pa hajdi nad klerikalce s hinavsko-potuhnenimi obrazi. Vemo, da je to le pesek v oči in radovedni smo, kake uspehe bode tako podlo pisarenje imelo pri naših uradnikih, saj poznajo one, ki polnijo predale liberalnih listov. Skoraj ne verjamemo, da bi šli na led onim, ki životarijo le s tem, da vseprek zabavljajo in vsakega oblatijo, ki se jim slepo ne pokori.

i Napada se imenoma nekatere naše paznike. Za sedaj odgovorimo, da z denunciranjem in blatenjem neljubih oseb po časnikih hočete le zakriti gnjilobo v svojem taboru. Ako pa ne bode miru, bomo tudi mi postregli z imeni nasprotnikov in ne bo se nam bati tožbe, ker bomo lahko sodnijske razsodbe citirali.

i Oče se zapiše v katoliško delavsko društvo in sin dobi zato službo v kanceliji, tako je nedavno pisal liberalni poročevalec. Resnici na ljubo konstatiramo, da je tri petine uslužbencev po rudniških pisarnah liberalnega mišljenja, le dve petini pa pristašev S. L. S. in od teh je en sam oče član katoliške delavske družbe. Kakor že rečeno, naj to zadostuje za danes, ako vam pa drago, da nekatere vaše privržence razkrinkamo, pa še pišite, odgovora ne bomo dolžni ostali, saj nam gradiva ne manjka.

i Za paznika pri žgalnici hočejo vtihotapiti rudarja, ki še najnavadnejšega računa ne zna zvršiti, tako se zaganja »Narod« v naše ljudi. O računih pišete. Moj Bog, saj je obče znano, kake račune zna delati liberalna inteligenca. Več člankov je prinesel »Slovenec« o naših mestnih računih. Gotovo ni v Avstriji mesta, kjer bi bili tako v redu. Čakamo že par let, da se boste oprali, a zastoj. V svojo lastno korist molčite vendar o računih, sicer pride res vaša računska zmožnost na kant.

i Usmiljena sestra postrežnica pri voditelju naših socialnih demokratov. Kristanova je nevarno obolela, za postrežbo je prosil in dobil na dom usmiljenko iz Marofa. Mi sicer nimamo nič proti temu, le registrujemo, kolikrat je že Kristan v svojem listu in na javnih shodih klical: fej, trikrat fej klerikalni hinavski svojati. Spominjamo se tudi, kak vrišč je bil nastal med sodrugi, ko se je zvedelo, da je naš dekan v govorih pri shodih kazal na francoske razmere. Tam so tudi izpodili usmiljenke iz dežele, a voditelji socialnih demokratov, n. pr. Jaurés, so pa imeli v bolezni doma redovnice iz prepričanja, da te bodo najbolj znale bolnikom postreči. »Dekan laže«, so ogorčeni klicali sodrugi, »na Francosko, ki je daleč od nas, lahko kaže, a pravi, organizirani socialni demokrat nima stika s takimi osebami. Doma naj pokaže, da se kaj takega godi, kaj v tujino hodi po zgledu!« No, sedaj imajo doma tak zgled in lahko spoznajo, da vse drugače je v teoriji vdrihati po nasprotniku, da se človek ohrani na površju, vse drugače pa v praksi, kadar se pokaže potreba. Takrat je klerikalec, celo nuna, ljuba in draga oseba, ki nam pomaga iz zadrege. Da pač, življenje kaže, katera stranka dela človeštvu na korist, samo zabavljanje morda za nekaj časa zakrije pravo spoznanje, a pride sila, ko se v vsej nagoti pokaže liberalna ali socialnodemokratska modrost. In takrat oseba strogo klerikalnega mišljenja pomagaj iz neljubih razmer!

Društvo slovenskih učiteljc.

V božičnih počitnicah 1. 1907. se je sestavil posebni odbor za zgradbo lastnega doma v prid obolelim učiteljicam. Februarja meseca je ta razposlal na vse učiteljice Kranjske, slovenskega Štajerja in Primorskega sledeči poziv:

»Velecenjena tovarišica!
Jubilejno leto 60-letnega vladanja našega presvitlega cesarja se je že pričelo in z njim se bližajo uresničenju marsikaterih človekoljubne in doberdelne naprave raznih slojev. Spomenik naj bodo redkega slavlja.

Tudi v naših vrstah se je sprožila misel, bi li ne hotele in mogle i učiteljice nastopiti v tem letu ter uresničiti krasne ideje samopomoči? In katera bi bila ta ideja?

Postavimo si lastni dom, kjer bodo našle za časa počitnic dostojno bivališče one tovarišice, ki nimajo lastnega doma ali so vsled napornega dela potrebne posebnega okrepilišča ali zdravilišča; lastni dom, v kojem se bodo tudi med letom lahko zdravile osobito one, ki so zbolele na živcih ali so vsled kake bolezni potrebne okrepila. Katera izmed nas še ni čutila potrebe, oddahniti se od težkega napora, okrepiti si svoje zdravje v kraju, ki bi ji nudil svež zrak, zdrav kopeli, lepo okolico, primerno postrežbo?

A letovišča in kopališča so draga, naša plača pa pičlo odmerjena. Treba nam je lastnega doma, ki odgovarja našim skromnim zahtevam, ki pa bodi tako ure-

jen, da bodo plačilni pogoji primerni našim močem. Ali naj čakamo, da store drugi kaj za nas? Čakale bomo zaman. Drugi sloji imajo tudi svoje težnje. Pomagajmo si same, nobena, da, nijedna nas naj ne zaostane in dosegle bomo vzvišeni naš smoter. Začnimo na vsej črti jubilejno akcijo v prid ustanovitve lastnega doma za učiteljice! Cesar ne zmoremo potem same, k temu nam pripomorejo drugi. Nadejati se imamo višje podpore in pomoči, ako smo le same resno storile prvi korak.

Društvo slovenskih učiteljc je izvolilo v to svrhu agitacijski odbor, in ta se obrača do Vas, čislana koleginja, z nujno prošnjo:

1. Prijavite se tudi Vi kot sotrudnica te jubilejne akcije in to najkasneje do 1. aprila t. l. Pri tej priliki pošljite vsaj 5 K kot prvi prispevek.

2. Pošljite v to svrhu tekom jubilejnega leta (morda v mesečnih obrokih do 1. julija t. l.) še nadaljnih 15 K, tako da daruje vsaka skupno 20 K v svrhu podjetja. Prihodnja leta pa se zaveže plačevati po 2 K letnega prispevka za vzdrževanje poslopja.

3. Pridobite mnogo sotrudnic in sopornikov temu podjetju, da nas bode do Velike noči, (ko ima odbor prvič poročati v društvu slovenskih učiteljc) že 1000, reci tisoč.

4. Potrudite se dobiti kolikor mogoče množestevilne podpore pri znancih in prijateljih. Imena dobrotnikov bomo objavile v časopisih.

Denar se bode koj naložil plodonosno, ime in naslov sleherne sotrudnice pa se vpiše v ustanovno knjigo, ki bode za vse prihodnje čase hranila imena onih, ki so se žrtvovali za to plemenito podjetje.

Ko se jih je oglasilo 1000, imamo 20 tisoč kron lastnega denarja in začelo se bode z uresničenjem krasne ideje.

Jubilejna akcija se nam bode posrečila, ako bomo delale vse s požrtvovalnostjo, samozavestjo in navdušenostjo. Pokažimo, da se tudi učiteljice zavedamo svojih teženj, da imamo smisel za samopomoč. Pomagajmo si same in pomagajmo nam Bog.

Vsaka za vse!

Odbor.

Ako se ne odzove zadostno število temu pozivu in se vled tega krasna in prepotrebna akcija uresničiti ne more, vrnemo po preteku leta 1908. vsaki zanesljivo doposlanih 20 K nazaj in le obresti naloženega denarja bomo porabili v agitacijske namene, za tiskovine, poštino itd.

(Ako katera izmed učiteljc poziva ni dobila, je to le slučaj pomote.)

Pozivu se je odzvalo do danes le enainštirideset učiteljic, akoprav štejemo po ročnem zapisniku na Kranjskem 390, na slovenskem Štajerskem 560, na Primorskem 198 učiteljic.

Poslani denar se je vestno polagal v ljubljansko kreditno banko. Razven učiteljice so tudi prispevali neimenovani (po gdč. B. Bisail-ovi, Trnovo, Notranjsko) 14 K 18 vin. in katehet šentjakobske šole v Ljubljani, č. g. Mlakar, 5 K. Akoprav je število oglašenk tako majhno, vendar odbor ni voljan pokopati lepe jubilejne ideje, sosebno zato ne, ker so vse, ki so se prijavile, zelo vnete, da se uresniči prepotrebna akcija. Pomislekom, ki so se sprožili ozirom na kraj zgradbe, odgovorimo, da ima vsaka udeleženka pravico nasvetovanja, in kar bode večina spoznala kot umestno in najboljšo, to bode odbor drage volje ugodil. Vse slovenske učiteljice pa pozivlja odbor, naj se vzdramijo, dokler je še čas. Do Velike noči, ko zboruje društvo slovenskih učiteljc zopet, se še oglasi lahko potrebno število, da ne bode treba pri zborovanju pokopati krasne ideje, marveč da tedaj nadaljujemo započeto delo.

Odbor.

Tržne vesti.

Dne 11. aprila 1908.

Na žitnem trgu še vedno vlada nezanesljivost, kurzi se vsak dan znatno izpreminjajo, danes gor, jutri zopet dol. Posledica je, da je promet jako neznaten, kupčija mrtva. Na pozorišče nočejo priti lastniki blaga, ker jačje ponudbe oslabe tendenco, konzum pa se ne upa pokazati, ker nima zaupanja v današnje cene. Da še bolj razburjajo duhove, so zopet začeli razširjati trditve, da bo do nove kampanje zmanjkalo blaga in bo trebalo importirati. Take in enake trditve so brez podlage in imajo le namen še bolj zbegati prizadete kroge. Konzum se omejuje na nainujnejše kupčije, kar je neizogibno potrebno.

Moka. Izpreminjavanje žitnih kurzov vpliva tudi na kupčijo z moko. Od dajo moke je mogoče doseči le z večjim

popustom v ceni. Mlini so deloma obrat ustavili ali ga vsaj znatno reducirali.

Kakor pšenična, tako ržena moka ne gre. Otrobi so nekoliko cenejši, vendar kupčija je slaba, ker teh primanjkuje zopet mlinom, ki se tedaj ne morejo zanimati za ta proizvod.

Spirit je dvignil svoje cene. Za dobavo do avgusta se zahteva do K 1-50 več kakor za takoj. Rafiniran špirit zahteva za takoj K 152-50 basis Praga. Konzum je živahen ter se kaže zanimanje za sklepe do avgusta.

Kava. Tendencia medla, cena nekoliko padla in zategadelj kupci živahnejši.

Sladkor. Cene jako napete, ni izključeno, da nas bodo zopet osrečili s kakim poviškom.

Svinjska mast. Tendencia in cena neizpremenjena. Kupčija mirna.

Železo. Na svetovnem trgu je v celoti tendencia začela popuščati. Zanimanje uživajo le nekateri oddelki. Avstrijska železna industrija je v pretečenem poslovnem letu izvrstno nesla, dividende pressegajo deloma 30 odstotkov. V parlamentu so se začeli zanimati poslanci za te imenitne »kšefte« krivonosih železnih baronov, in ako bo šlo po sreči, bodo ljudski zastopniki potpali občutljivo kožo železnih kartelirancev. Poslanec Erb in tovariši so vložili predlog, v katerem pozivljajo vlado, da naj nemudoma začne razpravljati z ogrsko vlado glede znižanja uvozne carine na železo. Z narodnogospodarskega stališča ni nobenega pomisleka proti znižanju carine, pač pa je želeto, da se potlači cena in neizmerno odiranje vsega gospodarstva.

Državni zbor.

Dunaj, 10. aprila.

Novo ministrstvo.

Ministrstvo za javna dela je gotova stvar. Sinoči je zbornica z 292 glasovi proti 99 pritrdila nujnosti predloga, torej z nadsvetovno večino. Proti nujnosti so glasovali socialni demokrati, češki radikalc in nekaj dvjvkov. Rusinski poslanci so pred glasovanjem zapustili zbornico. Tem večja je gotovost, da obvelja predlog sam, oziroma zakon, ki ustanavlja novo ministrstvo. Imenovalo se bode ministrstvo za javna dela, če tudi ostane mnogo javnih del še v delokrogu raznih drugih ministrstev. Tudi delavsko ministrstvo ne bode v pravem pomenu besede. Pač mu bode podrejenih v socialnopolitičnih vprašanjih samo nad 130.000 rudniških delavcev. To je tudi vzrok, da se ravno socialnodemokratski zastopniki rudniških delavcev najsrdejeje upirajo — ne ustanovitvi, ampak načelniku novega ministrstva. Dr. Gessmann je bil vedno »tarča« socialnodemokratskih napadov. Istina je, da se človek ne prelevi, vendar je tudi večkrat istinit pregovor: Honores mutant mores. V uradu svojem pač dr. Gessmann ne bode isti agitator, kakor je bil na javnih shodih. Da pa bi dr. Gessmann za ministrski portfelj zatajil vso svojo preteklost in prodal vse svoje politično in versko prepričanje, tega nihče ne more od njega zahtevati. Dr. Gessmann je mož, ki pred nikomur ne zleze pod klop.

Prvi današnji govornik Silvester naglašja, da tudi krščanski socialci niso povsem zadovoljni, da se mora novo ministrstvo ustanoviti z nujnim predlogom. Toda sedaj ni bilo drugega pota, ker bi razni drugi nujni predlogi za več tednov še zapirali dnevni red. Govornik pozivlja vlado, naj čimpreje predloži reformo poslovnika, ki bode preprečil, da more že dvajset poslancev z nujnimi predlogi onemogočiti vse parlamentarno delo.

Proti predlogu pa je govoril Günther, znani zastopnik železnega kartela.

Slovenski poslanec Gostinčar je jako toplo zagovarjal novo ministrstvo in njegovega prvega načelnika. Nujno potrebno je bilo ministrstvo, ki združuje soc. politična in delavska vprašanja. S tem ministrstvom je delu in delavcu priznana čast in veljava. Kjer se časti delo, ima tudi delavec svojo veljavo. Obzljajemo le, da novemu ministrstvu nista pridružena obrtno nadzorništvo in delavski statistični urad. Obrtno nadzorstvo se mora preurediti. Sedaj skrbi mnogo bolj za podjetnike, nego za delavce.

Važna agenda pa je skrb za delavska stanovanja. Zato naj bi novo ministrstvo podpiralo razna delavska stavbna društva. Posebna skrb novega ministrstva bode, da pospešuje strokovne šole za obrtnike. Brez strokovne izobrazbe si ne bode opomogel obrtniški stan.

Pa tudi za kmeta bode važno novo ministrstvo, ki se bode bavilo tudi z vodnimi cestnimi zgradbami. Govornik opozarja novo ministrstvo na naravne lepote kranjske dežele, ki že sedaj privabljajo vsako leto mnogo tujcev. Ta tujski promet na Kranjskem naj bi podpiralo tudi novo ministrstvo.

Učitelji na rudniški šoli v Idriji zahtevajo, da dobe značaj uradnikov. Delavci, posebno pa provizijonisti upajo, da jim novo ministrstvo izpolni opravičene želje. V tem smislu pozdravljamo novo ministrstvo tudi Slovenci ter mu želimo mnogo uspeha.

Govorili so še Kaftan, Einspinner, Stviertuša in glavna govornika Stanek ter socialni demokrat Seitz. Med zadnjima govoroma je bil veden krik in vrišč. Nemški radikalec Stransky je vedno drezal Staneka, ki pa se ne pusti ugnati v kozji rog. Poslanec Seitz pa je sam najbolj vesel, ako povzroča mnogo ugovorov pri krščanskih socialcih. V svojem govoru je Seitz med drugim navedel štiri konfiscirana mesta Wahrmondove brošure.

Zbornica je nato z ogromno večino sprejela zakon v drugem in tretjem branju.

Med glasovanjem o resolucijah je bilo zopet veliko šuma. Socialni demokratje so zahtevali, naj se te resolucije o organizaciji novega ministrstva izroče v presojo proračunskemu odseku. Da je bil preje mir, je večina ustregla tej želji.

Sedaj pa se za vlado prično težave v gosposki zbornici. Tej se nikakor ne mudi in noče z nujnim predlogom rešiti vprašanja. Dalje se osobito ustavna stranka na levisi ustavlja, da bi rudništvo in obrtno šolstvo bilo pridruženo novemu ministrstvu.

Draginja živil.

Poljedelski odsek je predložil svoje poročilo o draginji živil ter predlaga: »Vladi se naroča, da tam, koder prekupci in karteli draže navadna živila, določi maksimalne tarife. Obrtna oblastva in državna pravdnikstva naj pa strogo uporabljajo zakon v varstvo maksimalnih tarifov.

Socialni demokrati pa zahtevajo prosti uvoz prekomorskega mesa. V ta namen naj avstrijska vlada v dogovoru z Ogrsko za polovico zniža carino za žito, sočivje in krmo ter dovoli zopet uvoz ruske, rumunske in srbske živine.

Tajna seja.

Nato je bila tajna seja, v kateri je bila dolga, burna razprava o interpelaciji barona Hocka, ki je hotel imunizovati znani Wahrmondov pamflet.

Podpredsednik Začek naznani, da interpelacije ne pusti prečitati v javni seji in odredi zato tajno sejo. Proti poslovniškemu določilom se vname daljša razprava o tem, če se naj vrši tajna seja. Sklene se s 182 proti 126 glasovom, da se vrši tajna seja. Čita se Wahrmondova brošura. Iz usmiljenja do zapisnikarjev so celo socialni demokrati bili za to, da se ustavi čitanje brošure. Hock predlaga, naj se prečita interpelacija v javni seji; podpira ga Pernerstorfer, ugovarja pa Morsey. Sternberg predlaga konec debate, kar je obveljalo. Krščanski socialci so se nato pošalili iz socialnih demokratov in Hockovcev, ker so izvolili iz svoje srede oba govornika: Za in proti. Seveda so kričali socialni demokrati, a so zadušili kričanje krščanski socialci s ploskanjem. Glavna govornika sta izjavila, da ne govorita. Dr. Adler predlaga, da se za to maščuje, naj glasuje zbornica po imenih, če se naj prečita interpelacija v tajni ali javni seji. Ob 9. zvečer sklene zbornica s 152 proti 98 glasovom, da se interpelacija ne sprejme v zapisnik.

Konec seje.

Seja se zopet proglasi za javno. Govore Choc, Stransky in Seitz, ki je v svojem prvem govoru pozabil navesti peto konfiskovano mesto Wahrmondove prošure in je porabil nemir, da je imunizoval tudi peto konfiskovano mesto Wahrmondove prošure. Predsednik je to označil za zlorabo. Seveda so nato zopet kričali socialni demokrati. Predsednik predlaga, naj bo prihodnja seja 23. t. m. Rusin Dawydiak predlaga, naj se vrši prihodnja seja z ozirom na pravoslavno Veliko noč 30. t. m., kar obvelja. Predsednik zaključil nato sejo.

Peticijo

»Strokovnega društva tekstilnih delavcev za Kranjsko«, ki jo je sklenilo zadnje sredo, in ki v nji zahteva, naj se pospeši zakon zavarovanja za starost in onemoglost, je danes vložil dr. Krek.

Gosposka zbornica

je odobrila v današnji seji predlogo o vojaških novicah. Predlogo o delavskem ministrstvu prične razpravljati po Veliki noči.

Proti Slovincem.

Danes in včeraj so se posvetovali nemški svobodomiselniki poslanci s Štajerske, Koroške in Kranjske o jezikovnih zadevah, osobito glede na sodišča. Posvetovanja se nadaljujejo. Gospodje se najbrže

posvetujejo, kako pospešiti pri sodiščih nemškutarijo.

Prodaja poslopja vojnega ministrstva.

Zbornici je predložila vlada predlog o prodaji poslopja vojnega ministrstva.

Narodno-gospodarski svet.

V današnji seji sta se sprla Stransky in načelnik Ellenbogen. Stransky je očital Ellenbognu pristranost.

Po Veliki noči.

Po Veliki noči reši zbornica predlogo o povišanju rekrutov za deželno brambo.

Izpred sodišča.

Nevaren prisiljenec. Že opetovano kaznovani Karol Parzer iz Staudaha na Zgornjem Avstrijskem doma, bivši hlapec, sedaj prisiljenec, je znan kot nevaren človek. Že minulo leto je nekega paznika z nožem nevarno poškodoval. Parzer je hotel nekoč spati na podstrešju tukajšnje prisilne delavnice. Ker mu je pa paznik Putterle ukazal, da mora iti takoj v svojo spalnico, vzel se je obdolženec in mu zagrozil, da bo že čas prostosti prišel, da si bo takrat že preskrbel orodje in se potem maščeval nad paznikom. Pri tem je paznika tudi večkrat s pestjo v prsa sunil. Parzer, kateri je svoje dejanje odkrito priznal, je bil na tri leta težke ječe obsojen.

Sleparski šolski sluga. Kunibert Steinlöchner iz Maribora, bivši šolski sluga, sam priznava, da je trdko Kleinmayer & Bamberg na ta način opeharil, češ, da ga je poslal vodja nemške gimnazije po več izdaj klasikov, katere je tudi dobil v vrednosti 146 K 40 h. Ker se mu je to posrečilo, prišel je zopet po dve enaki izdaji, vredni 48 K, in konverzijski leksikon, vreden 240 K, a se mu ni posrečilo, pač pa se je pri tem tiček vjel. Prisvojil si je še neko drugo knjigo, katero bi imel po ukazu vodje tej tyrčki izročiti. Sodišče mu je za kazen priznalo 18 mesecev ječe.

Goljufivi zavarovalni agent. Ferdo Kučera iz Kamnika je bil že večkrat zaradi tatvine in goljufije kaznovan, a to ga ni poboljšalo. Minulo poletje je deloval pri zavarovalnem pooblaščenca Pavlu Šetina kot subagent. Obdolženec je pa pri svojem poslovanju postopal skrajno brezvestno. Strankam je slikal vse drugačne pogoje, kakor jih je zapisal v zglašilne pole, potem pa sprejemal naplačila, ne da bi o tem obvestil zavarovalno družbo; tako je opeharil sedem strank za 125 K 35 h. Obdolženec le deloma priznava svojo krivdo. Sedel bode za to 15 mesecev v ječi.

Previden gospodar. Jakob Kopač iz Medvod je vstopil pri Jožefu Moharju v Spodnji Šiški za hlapca. Že po preteku prvih osem dni je spoznal, da Kopač ne bo za njegovo službo, ker je zvedel, da je bil že v prisilni delavnici, zato ga je odslovil. To pa je Kopača silno vžejilo. Takoj po izstopu iz službe srečal je Florijana Rometa, kateremu je povedal, da je šel od Moharja proč, nato se pridružil in pristavil, da mu bo še nocoj zažgal, če je prav zaprt. Obdolženec tega ne taji, izgovarja se le s tem, da to ni bila nikaka grožnja, kajti to je proti Rometu le v jezi zaupno rekel in ni mislil, da bo ta pogovor drugim pravil. Za kazen je prejel eno leto težke ječe.

Cerkveni letopis.

c Iz Trzina. Lepo slavnost smo imeli v Trzinu na praznik Oznanjenja Marije Device. Ta dan popoldne so slovesno pripekljali v Trzin krasno soho lurske Matere božje. Vse ljudstvo iz Trzina je šlo naproti do ceste. V procesiji med petjem so soho prenesli v cerkev. — Soho je daroval trziški rojak, preč. g. Janez Narobe, župnik v pokoju v Kamniku; naredil jo je pa znani podobar Tončič v Kamniku. Upravno mojstrsko delo dela čast mojstru. Blagemu do brotniku pa čast in hvala ter stoteri: Bog povrni!

Delavnica

za mizarja in tudi za drugo obrt, zraven stanovanje, se odda 1. maja v Bohoričevih ulicah št. 3, Vodmat.

Več se izve pri **Adolfu Hauptmann-u, Ljubljana.** 817 3-1

Prodaja se hiša

z vrtom, nekaj zemljišča in 2 orala k hiši pripadajočega gozda. Posedstvo se nahaja v Ljubljani. 878 3-1

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Sprejme se takoj v krojaški pomočnik trajno službo izurjen (za veliko delo) pri M. Hrastu v Lescah, Gor. 854 5-4

Prodaja se

882 3-1

50 hl drôž

Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

Nova hiša na Bledu

z lepim vrtom ter dobro pitno vodo pred hišo se prodaja.

Pojasnila daje **Anton Marolt**, krojač, **Bled-Grad 141.** 793 10-9

Razpisuje se služba

858 3-3

cerkvenika in organista.

Župni urad Podgrad p. Novo mesto.

Globin

Zahtevajte izrecno »GLOBIN«, Frlo Schulz ml., A. G. 808 1-1

Pozor! Ponujajo se mnoga manjvredna ponarejanja.

čistilo za čevlje, dâ najlepši lesk in ohrani usnje mehko in celo.

! Zastonj !

pošiljam ilustrirani cenik šivalnih strojev in vozni koles. Nov dober in fin stroj se dobi že od 19 gl. naprej. 583 1

Lorenc Rebolj v Kranju.

HIŠA

v mestu, z gostilno, pekarijo, več stanovanji, 2 kleti, 2 prostorni skladišči ali delavnici, 2 veliki dvorišči, torej pripravna za vsako trgovino ali obrt, se ugodno prodaja. — Pismena vprašanja naj se stavi pod št. „244“ na upravo lista. 365 18

V ljubljanski okolici se odda dobroidoča

trgovina z mešanim blagom

ležeča tik farne cerkve, ob kolodvoru, pripravna za kako trgovko, takoj radi preoblegla družega posla. Natančnejše poizvedbe pod šifro: „dobra trgovina“ poste restante, Ljubljana. 844 3-1

Prostor za prodajalno

z vso opravo se odda v najem pod ugodnimi pogoji v St. Vidu pri Zatičini tik farne cerkve. — Več se izve pri **Ivanu Končina, Gorenjavo, pošta Zatičina, Dolenjsko.** 857 2-1

Panorama international

879 Pod Trančo 2. 1-1

Razstavljeno od nedelje 12. aprila do všt. sobote 18. aprila 1908:

Pri južno-ameriških Indianih.

Iščem mlekarino katera bi se zavezala pošiljati 50—100 litrov mleka na dan. **Franciška Kogovšek**, v hiši Perič, Tržič na Primorskem. 864 2-2

Psa-čuvaja,

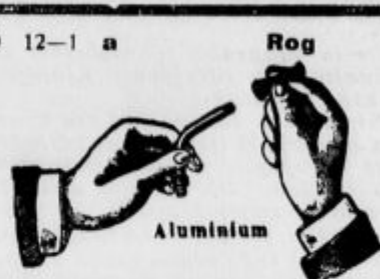
ovčarske pasme, kupi **Ivan Ogrin**, stavbenik, **Karlovška cesta št. 5, Ljubljana.** 881 1-1

V hiši **Stari trg št. 19** se odda j o takoj 880 3-1

prostori za gostilno ali za drugi obrt.

Pojasnila ravnotam, 2. nadstropje, od 1. do 3. ure popoldne.

870 12-1 a Rog

ETERNA kraljica — cevka za pipe! —

Prednosti: Nizka cena, snaznost, trpeznost. Zdravo in prijetno kajenje.

Eterna-cevke se ne okrušijo, ne zamašijo in so 100% cenejše kakr drugovrstne cevke.

Samo roženi nastavek se zamenja!

Prodanih 1907: dva milijona kosov!

Zdravniško priporočene.

Dobe se povsod!

809 10-2

S to znamko opremljeni

Maršnerjevi

šumeči limonadni bonboni

(malin, citron, jagod, češenj, dišečih jagod) so najboljši.

Prva češka akc. družba tovarn za orient sladkor e in čokoladne izdelke Kr. Vinsgradi prej A. Maršner.

Singerjevi šivalni stroji

kupujejo naj se le v naših trgovinah, ki se poznajo po tem znaku. 693 8

Ne dajte se zapeljati po reklamah, ki ima edini namen, prodati že rabljene stroje ali take drugih tvrdk, zlorabe ime **Singer**, kajti naših šivalnih strojev ne oddajamo prekopovalcem, marveč jih obilnostu naravnost prodajamo.

Singer Co., akc. družba za šiv. stroje Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

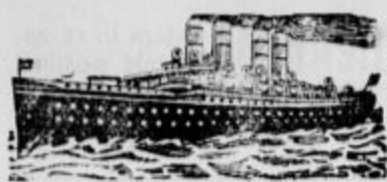
Z električnim obratom urejena tvornica

G. Skrbic

143 Zagreb 43-7 Ilica št. 40

priporoča

svoje slovite solidne in cene žaluzije, lesene, tkane in platnene rolete, železne in lesene z tvornice za izlozbe in prodajalne ter prosi, naj se tej solidni tvornici izvoli nakloniti največje zupanje. Ceniki in proračuni zastonj.

V Ameriko
in Kanado

najzložnejša,
najcenejša in
najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

544 6 Bližnji odhodi:

iz **Trata**: Panonija 14 aprila, Carpatija 28. aprila, Altonija 5. maja.

iz **Liverpoola**: Lusitania 4/4, 25/4, in 16/5. Mauretania 11/4, 2/5 in 23/5.

Pojasnila in vožne karte pri **Andreju Odlaseku**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Zlatarstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa velečasti duhovščini in cerkvenim predstojništvom vljudno naznanjamo, da sva pod tordko 318 44-2

Götzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Priporočamo se torej za vsa ta strokovna dela ter pošiljamo razne načrte brezplačno na vpogled. — Izvrševala bodeva vsako izročeno delo vestno, umetniško, resno in po smernih cenah.

Priznana pisma so na razpolago. V zalogi bodo vedno razna razpela in okvirji za cerkvene in druge podobe.

Z odličnim spoštovanjem
Götzl ml. & Lebar
zlatarstvo in podobarstvo.

Tri leta pismono jamstvo.

Nikdar več v življenju

se vam ne nudi taka prilika, da bi dobili za smešno ceno

krasno, pravo Gloria srebrno remont. uro na sidro za gospode, v močnem, bogato graviranjem okovu z dvojnimi pokrovi in finim preizkušnim kolesjem na deset kamnov natančno idoča;

z lepo verižico in obeskom, K 10.—; ista ura s sek. kazalcem K 9.— v meteor-624 9 tula K 7-90.

Edino razpošiljanje po povzetju pri **Uhren-Export-Gesellschaft** (prej Henrik Weiss)

Dunaj, XIV/3, Sechshauserstr. 5/10. Pred križčnimi reklamami in hvalisanji manjvrednimi ponarejanji se svari.

Prodajalniški lokal

na zelo prometnem kraju
v Ljubljani, blizu vojašnice,

se odda za majski termin.

796 Naslov pove upravništvo. 8 8

Izdelovatelja kirurških instrumentov 204 7

Br. Klauka,

Ljubljana

atelje za ortoped. aparate in bandaže. Priporočata svojo veliko zalogo obvezil za zdravstvo in bolniško postrežbo, bižejev, irigatorjev, aparatov za inhalacije s paro in mrzlo, sterilizirane obveze in pamuka, kakor tudi nogavic za krčne žile, kilne pasove, vsakovrstne brizgalke, stvari in aparate za samoklistiranje, najboljša kvaliteta gumijevih posteljnih podložk. Vse bandage se izdelujejo pod strogim nadzorstvom po odredbah p. n. gg. zdravnikov. Zunanja naročila se točno, hitro in diskretno dopošiljajo. — Galvanični poniklovalni zavod z motornim obratom. Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Velikanska kvedlinburška

pesa

amerikanski zgodnji grah, amerianski **Willkomm-oves**, jeruzalem. goli ječmen, rusko Riga-laneno seme, stotne buče, vsake vrste deteljno, travno in zelenjarno seme,

zanesljivo kaljivo pri

PETER LASSNIK-U

v Ljubljani 633 9 6

nasproti frančiškanske cerkve.

A 273/8
20

868 1-1

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajni sodnici v Ljubljani so po prošnji kuratorja zapuščine dne 11. marca 1908 zamrlega posestnika **Francoeta Pečnik iz Malih Lip-ljenj št. 23**, odnosno doslej prijavljenih postavnih dedičev na prodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine, za katere so se ustanovile pristavljene izklicne cene in sicer:

1. **Zemljišče vl. št. 93 kat. obč. Velke Lipljene**, obstoječe iz parcel št. 5 (hiša, dvorišče, gospodarsko poslopje), št. 1686 vrt „pod železnico“, št. 1609/2 vrt, parcela št. 629/20 gozd „Medvedce“, št. 1359/4 gozd „grabne“, 1150/39 pašnik, št. 1627 pašnik „pod železnico“ (straža), ter s tem zemljiščem združena pravica do 1/26 deleža zemljišča vl. št. 109 kat. obč. Velke Lipljene: za 6753 K.
2. **Zemljišče vl. št. 94 kat. obč. Velke Lipljene**, obstoječe iz parcele št. 1133 njiva „brezovica“ za 120 K.
3. **Zemljišče vl. št. 95 kat. obč. Velke Lipljene**: parcele št. 827, 1097 in 1098 travniki „brezovce“ za 1350 K.
4. **Zemljišče vl. št. 96 kat. obč. Velke Lipljene**: parceli št. 2285 2 in 2293/2 gozda „gabrolce“ za 300 K.
5. **Zemljišče vl. št. 98 kat. obč. Velke Lipljene**: parceli št. 2288 in 2290 travnika „dolince“ za 240 K.
6. **Zemljišče vl. št. 217 kat. obč. Velke Lipljene**: parcela št. 1836 njiva „kračce“ za 260 K.
7. **Zemljišče vl. št. 99 kat. obč. Velke Lipljene**: parceli št. 1405 in 1415 travnika „snožeti v Rožniku“ za 300 K,

za katera se je ustanovila izklicna cena skupaj v znesku 9323 K.

Dražba se bo vršila **15. aprila 1908 ob 9. uri dop.** pri c. kr. okr. sodišču v Ljubljani soba 38.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo. — Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno, dokler se ne odredi plačilo. Dražbeno izkupilo je plačati v treh enakih obrokih in sicer: 1. obrok tekom 8 dni od dne vročitve sklepa o potrjenem domiku, 2. obrok tekom 2 mesecev, 3. obrok tekom 4 mesecev od dne podeljenega domika računeno, zadnja dva obroka sta obrestovati do dne plačila s 5 odstotnimi obrestmi. — Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisnem sodišču odd. I. ob uradnih urah.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani odd. I. dne 7. aprila 1908.

Samo do 18. aprila t. l.:

Velika velikonočna priložnostna prodaja.

Najnovejša in najfinejša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke se prodaja čudovito ceno.

„Angleško skladišče oblek“, **O. Bernatović**
v Ljubljani, Mestni trg šte. 5. 691 32

Pozor!

Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobnih spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorej; prevzemam in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem 856 24-1

Ignacij Čamernik, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice šte. 26.

Opravična številka Nc. I. 562/8

859 1-1

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici so po prošnji g. Gašper Vilmana, župnika v Ljubnem, kot načelnika krajnega šolskega sveta v Ljubnem na prodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine, za katere so se ustanovile pristavljene izklicne cene in sicer za parcelo št. 453 njiva za 500 K, 594 njiva za 450 K, 702 gozd za 120 K, 774 gozd za 500 K, 790 gozd za 1600 K, 457 njiva za 600 K, 223 travnik za 70 K, 703 pašnik za 100 K, 224 njiva za 500 K, 855 gozd za 50 K, 1012 gozd za 1000 K, 1013 gozd za 1300 K, 1029 gozd za 300 K, 24/1 vrt za 700 K, 26/1 vrt za 10 K, 187/1 njiva 200 K in parcela št. 25/2, vse pod kat. obč. Ljubno tvoreče zemljišče vlož. šte. 94 kat. obč. Ljubno pod predlaganimi pogoji.

Dražba se bo vršila

29. aprila 1908 na lici mesta v Ljubnem pred župniščem ob 9. uri dopoldne počenši.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njih zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti v sodne roke.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri tej sodnji soba šte. 29.

C. kr. okrajno sodišče v Radovljici odd. I.

dne 6. aprila 1908.

Narodne vezenine

namizni prti in vrtički, torbice, zagrnjala za okna in postelje, blazine itd. v najlepših narodnih motivih; orientalske vezenine v zlatu, srebru in suli. Hlečkani lirijski izdelki, narodne zastave in trakovi, vedno v največji zalogi pri

P. Magdič, Ljubljana, Prežernove ulice šte. 7.

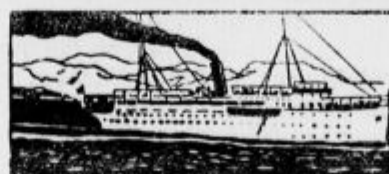
766 2 1

KOMPANJON

s 50.000 do 100.000 K premoženja in marljivim sodelovanjem se išče za blagajniško poslovanje in korespondenco pri velikem dobičkanosnem podjetju. Delež in obrestovanje garantirano.

Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati na **PAUL RATHKOLB, Gradeo, Rösselmühlgasse 18.**

852 3-1

Zabavne vožnje Avstr. Lloyd Trst

s prvovrstnim parnikom „**THALIA**“.

Potovanje IV. od 26. aprila do 26. maja:

Španija, Kanarski otoki in Severna Afrika

preko Malte, Alžira, Malage, Gibraltarja, Kadiksa, Madeire (Funchal) (Tenerife) (Sta. Cruz) Las Palmas, Tangerja, Tunisa in Korfu. Cena za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje.

Zabavna vožnja Trst-Bremerhaven (V. in VI. potovanje) se vrši kot razvedrilna vožnja.

Pozneje sledi:

I. potovanje na sever

od Bremerhavna od 4. do 30. julija 541 5-3

na Škotsko, severni rt, Spicberge in Norveško. Cena za vožnjo po morju s hrano od 700 K višje.

II. potovanje na sever

od Kiela od 3. do 31. avgusta

na Norveško, Spicberge in večni led. — Cena za vožnjo po morju od 700 K višje.

NB. Potovanje na sever izvede v tem letu samostojno Avstrijski Lloyd.

Potovanje IX. od 5. septembra do 1. oktobra:

iz Bremerhavna v znamenita morska kopališča atlantskega oceana,

preko Alžira v Trst.

Cena za vožnjo in oskrbo od 250 kron višje.

Vožnje po suhem aranžira potovalna pisarna Thos. Cook & Son pod pogoji, ki so označeni v posebnih programih.

Načrte, pojasnila in prijave pri glavnem zastopstvu Avstr. Lloyd na Dunaju, I., Kärntner-ring 6 pri Edvardu Kristanu, R. Ranzingerju in vseh potovalnih pisarnah.

HRVAŠKA.

Ban Rauch v Budimpešti.

»A Nap« poroča o namenu budimpeštanskega obiska barona Raucha, da se je ban izvestil pri ministrskem predsedniku dr. Wekerlu, če vesti o zopetnih pogajanjih s hrvaško-srbsko koalicijo odgovarjajo resnici. Nadalje, da se je baron Rauch zavzemal za ustanovitev deželne banke, ki bi imela biti nekaj protitež »Prvi hrv. hranilnici«. Tudi pri domobranskem ministru Jekelfalussyju je bil ter se pri njeni pritožbi, ker je zagrebška domobraska godba na nekem koncertu svirala komad »O du mein lieber Augustin«, ki ga je občinstvo z burnim veseljem sprejelo. Pritoževal se je tudi čez orožniškega poveljnika, polkovnika Quinza, ki je zaukazal orožniškim postojam, da se naroče na »Pokret« in »Hrvatsko«. Na tak način se širi opozicionalni duh tudi v armadi. — Mislimo, da madžarski list precej »farba«. »Neues Pester Journal« piše o bivanju bana Raucha v Budimpešti: Že začetkom te spomladi se začne graditi liška železnica. Po prijaznosti (?) trgovinskega ministra dobi Zagreb električno železnico; zagotovljena je tudi gradnja velike bolnišnice, na katero čakajo že toliko let. Sotrudniku imenovanega lista je rekel ban Rauch, da bi koalicija bila pripravljena stopiti z vlado v pogovore, toda tega z ozirom na obljube, ki jih je delala pri volitvah, naravnost ne more storiti, ampak za sedaj poskuša priti z vlado v dotiko po ovinkih, ki vodijo celo na Dunaj. Pogajanja hrvaških politikov na Dunaju (s Supilom) so se docela izjalovila. Ban hoče nadaljevati praktično delovanje na finančnem in gospodarskem polju. Ljudstvo je že začelo priznavati banovo politiko kot pravilno.

Premeščenja.

Slavoljub Grguičević, oficijal pri glavnem carinskem uradu v Zagrebu, je premeščen »iz službenih ozir« v Temešvar, dasi ne razume niti besedice madžarski. Mladi uradnik se sicer ne bavi s politikom, pač pa je pri zadnjih volitvah glasoval za grofa Kulmerja. Zato se mora sedaj porokoriti.

Odrpito pismo baronu Rauchu.

Samostojna srbska stranka je objavila na barona Raucha odrpito pismo, ki so ga podpisali poslanci in strankini člani. Pismo naglašajo: Naš postavljeni in upravičeni boj za ustavo, za parlamentarne razmere in za državno pravno stališče naše domovine se opisuje v uradnem in poluradnem časopisju kot priprava, vodena od zunaj za protidinstično in državni sovražno prekucijo. Razvidno je, zakaj. Srbska stranka se je zavzela v sedanjem boju med Ogrski in Hrvaško za pravice kraljevine Hrvaške. Koaliciji se je zato posrečilo, da je organizirala proti mažarski vladi na Hrvaškem odpor, ki se ne zlomi z ustavnimi in s postavnimi sredstvi. Zato vaše časopisje obrekuje in ovaja, da se škoduje naši stranki in koaliciji. Če se vam to posreči, bi bila razbita edina obramba hrvaškega in srbskega naroda proti napadom ptujcev na najsvetejše naše narodne pravice. Vaš vladni režim bi se ustrdil in ojačil. Opisujete nas za nevarne in revolucionarne, da prepričujete merodajne kroge o nevarnosti, ki grozi dinastiji in monarhiji, da se vzdržite na banskem prestolu. Ne dopustimo, da ban tako postavlja naš narod izven postave in se frivolno igra s srbskim narodom in s postavno opozicijo v hrvaškem saboru. Pozivljamo vas, dokažite, da smo protidinstični in velezidajci. Izročite zadevo sodiščem in skličite sabor, da nas izroči sodišču. Če tega ne storite, se jasno pokaže, kar vemo že zdaj, da svojih očitanih ne morete dokazati in da ste nas vedoma in s hudobnim namenom obrekovali in ovajali.

AVSTRO-OGRSKA.

Cesarjev jubilej.

V častni odbor za slavnosti ob cesarskem jubileju so vstopili še: Schönaich, knez Schönburg-Hartenstein, princ Lobkovic, tirolski namestnik in več županov. Za slavnostni izprevod je dovolil dunajski občinski svet 300.000 kron.

Cesar

je zaslíhal včeraj ministrskega predsednika Becka v daljši avdijenci.

Rumunski dijaki in naučni minister.

Rumunski dijaki so se predstavili naučnemu ministru in ga prosili, naj se ustanovi na čerovniškem vseučilišču rumunska stolica. Dr. Marchet je izjavil, da ga veseli, ker je rumunski dijaštvo tako zvesto svoji narodnosti. Zahteva je upravičena in hoče delati na to, da se uresniči.

Češki profesor apostat.

Češki profesor dr. Dittrich objavlja po čeških listih izjavo, da je prestopil v

protestantizem. Mož je dajal pri šolskih mašah učencem lep zgled, ker se ni nikdar prekrížal. Uradno je dobil za to zaslužen nos. Da postane slaven, je obesil svoj nos v češko svobodomiselno javnost in zagrozil, da se bo pritožil, ker je dobil nos.

Dunajski apostolski nuncij postane kardinal.

Dunajski nuncij Granito di Belmonte bo imenovan v prihodnjem konzistoriju za kardinala in zapusti kot tak Dunaj.

Napad na skladišče smodnika.

Iz Dubrovnika se poroča: V noči dne 9. t. m. je vojaška straža pri skladišču smodnika na polotoku Lapad začula sumljiv šum. Korakala je proti mestu, kjer je čula šum, kar padejo trije strelci. Vojak je nato osemkrat ustrelil in videl, da je bežalo osem mož v gozd. Vrata skladišča so bila vlomljena. Medtem je bilo moštvo že alarmirano. Oblasti so uvedle strogo preiskavo. Sodijo, da so izvršili napad italijanski anarhisti, ki stanujejo na Lapadu.

Preiskava v pravoslavnem samostanu.

Oblasti so preiskale srbski samostan Žitomislić pri Mostarju. Došla je namreč ovadba, da se skriva v samostanu vpriporitelj izjalovljene bombne zarote proti črnogorskomu knezu, znani Daković s svojo rodbino. Dobili ga niso.

C. in kr. armada.

Vojna uprava namerava ustanoviti še 48 oddelkov strojnih pušk in sicer ustanove leta 1909 50, leta 1910 pa 48 oddelkov. Ker obstoji zdaj že 39 oddelkov, bo imel vsak pehotni cesarsko lovski in bosansko hercegovski kakor tudi vsak lovski bataljon svoj oddelek strojnih pušk.

Odstop reškega guvernerja.

Grof Andrassy je izjavil, da so neresnična poročila, da odstopi reški guverner.

Zunanji minister v Budimpešti.

»Ogrski uradni brzojav« izjavlja, da zasleduje Aehrenthal v Budimpešti zadeve, ki spadajo strogo v delokrog zunanjega ministrstva. V Budimpešti sta tudi avstrijski carigradski poslanik grof Pallavicini in avstrijski belgradski poslanik Forpach. Budimpeštanski politiki sodijo zato, da se hoče Aehrenthal neposredno poučiti o balkanskih dogodkih in pa, da se posvetuje z ogrskimi ministri o stališču, ki ga zavzame Avstro-Ogrska na Balkanu.

NEMŠKI CESAR NA KORFU.

Nemški cesar je došel z rodbino 10. t. m. na Korfu. S strelci so ga pozdravili na trdnjavi in z grških vojnih ladij. Grška kraljeva rodbina je obiskala nemško cesarsko rodbino takoj na ladji »Hohenzollern«.

BALKAN.

Kriza v Srbiji.

Bivši srbski ministrski predsednik Vučić je bil včeraj iz Opatije pozvan v Belgrad. Pred odhodom je izjavil dopisniku tržaškega »Piccolo«, da je edina rešitev krize v razpustu skupščine in novih volitvah. Kralj bi v to rad privolil, toda težko je najti osebo, ki bi vodila nove volitve in bi ji zapuile vse stranke. Kralj ni nasproten koalicijskemu kabinetu. Težava pa je v tem, ker menda »stari radikali« ne bi hoteli vstopiti v tako koalicijsko ministrstvo; oni zahtevajo, da ostane na krmilu dosedanja vlada, ki naj izvrši volitve. — Glede trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko je dr. Vučić rekel le toliko, da ima ista za Srbijo ugodnih, pa tudi škodljivih določil; on pa upa, da se kriza mirnim potom reši. — V Belgradu kroži med drugim sledeča lista novega koalicijskega ministrstva: dr. Mih. Vučić, predsedstvo in zunanje stvari; Ljuba Stojanović (vodja mladih radikalcev) notranje ministrstvo; dr. Drašković, poljedelstvo; Vel. Zonić, finance; Gjorgije Pavlović, pravosodstvo; Svet. Popović, javna dela; S. Milosavljević, nauk; general Živković, vojno ministrstvo. Če bi Vučić ne hotel sprejeti predsedstva, pride na njegovo mesto Pavlović; zunanje posle bi prevzel potem V. Veljković. Po večini bi ta kabinet bil mlado-radikalen.

Makedonske preosnove.

Nemčija je naznanila Rusiji, da se strinja z ruskimi predlogi glede na makedonske reforme.

Spor med Italijo in Turčijo.

Turška vlada je odklonila italijanski dopis, ki zahteva dovoljenja za nove ital. pošte v Carigradu, Smyrni, Jeruzalemu, Solunu in v Valoni. Ital. poslaništvo je izročilo Turčiji novo noto, ki naglašajo, da vztraja Italija pri zahtevi, ker hoče imeti pravice, ki jih imajo že druge felevlasti.

Položaj v Srbiji.

Vlada je odklonila predlog krone, da se ustanovi koalicijsko ministrstvo, ki bi se sestavilo iz obeh radikalnih strank. Kralj je zaslíhal včeraj dopolne Pasiča in Stojanovića. Mladoradikalni voditelj je zahteval, naj se razpusti skupščina in naj izvede nove volitve vlada, ki zagotovi političnim strankam in javnosti svobodno volitev. Opoldne se je vršil ministrski svet.

PROTI ANARHISTOM V PARIZU.

Pariška policija je prišla na ulici tri anarhiste, ki so peljali voziček z opravo, med katero je bilo tudi več dinamitnih patron in razstreliva. Anarhisti so imeli na vozičku šest patron. Vsaka patrona je imela 100 g dinamita, 3 m dolgo netilno nit in šest vžigalk. En anarhist je bil oborožen z revolverjem. V laboratoriju so izjavili, da bi bili napravili lahko iz dinamita 6 bomb.

Najnovejša politična poročila.

Izjave poslancev o delavskem ministrstvu.

Dunaj, 10. aprila. Z ozirom na govor ministrskega predsednika Becka in prvi nastop delavskega ministra Gessmanna sta izjavila med drugim poslanca dr. Žitnik in dr. Korošec nasproti nekemu uredniku »P. R.« sledeče:

Dr. Žitnik: Da v tej zadevi zastopamo nasproti delavskemu ministru simpatično stališče, dokazuje to, da je vsa naša stranka nujni predlog podpisala. Soc. demokrati ne napadajo ministrstva samega, temveč le osebo dr. Gessmanna. Vsak drug član krščansko-socialne stranke bi jim bil ljubši, kakor ravno ta mož in to zamore Gessmannu le biti pripoznanje za svoje delovanje. Edino pravično stališče je izmed nasprotnikov zavzel dr. Redlich, ki je dejal, da on sodi le o ministrstvu, ne pa v osebi.

Dr. Korošec: Izjavi obeh ministrov sta bili tako strogo stvarni, da celo od nasprotne strani ni bil mogoč ugovor. Mi se posebno tega veselimo, da stopi novemu ministrstvu na čelo dr. Gessmann, ker ga smatramo za pravega moža, ki bo zlasti kar se pospeševanja obrti tiče, vso stvar nanovo poživljal. Dokazal je dozdaj, da se nobenega dela ne ustraši in je v stanu premagati največje ovire.

Splošno zavarovanje. — Zavarovanje malih kmetov in obrtnikov.

Dunaj. Takoj po velikonočnih počitnicah predloži vlada socialnopolitičnemu odseku ves statistički material glede na zavarovanje malih kmetov in obrtnikov. Treba bo več enket. Obenem se bodo marljivo nadaljevala dela glede na delavsko zavarovanje.

Dunaj. Pod vodstvom poslanca Povšeta se je pododbor svobodne agrarne zveze podal k ministru za notranje zadeve baronu Bienerthu, da razloži želje in zahteve malih kmetov in obrtnikov glede na starostno zavarovanje. Predsednik Povše je naznanil ministru, da je svobodna agrarna zveza v svoji plenarni seji sklenila vlado odločno pozvati, da obenem z delavskim zavarovanjem reši tudi zavarovanje malih kmetov in obrtnikov. Agrarni poslanci poznajo in pripoznavajo veliki socialni pomen delavskega zavarovanja, morajo pa ščititi tudi koristi kmečkega prebivalstva in zato bodo za delavsko zavarovanje glasovali le, ako se izvede tudi zavarovanje za kmeta. Minister je deputaciji odgovoril, da tudi vlada stoji na tem stališču in da bo že po velikonočnih počitnicah pododboru dala na razpolago tozadevni material, da se zavarovanje izdela in izvede. Predsednik Povše bo po Veliki noči takoj sklical pododbor, da se energično loti dela.

Jezikovno vprašanje v Dalmaciji.

Zadler. Od tu se poroča, da bo vlada jezikovno vprašanje rešila še to spomlad, in sicer naredbenim potom, ne pa potom deželne postave, kakor se je prvotno nameravalo. Baje bodo z ureditvijo tudi Italijani zadovoljni, ker se bo na hrvaških gimnazijah bolj kot zdaj gojila italijanščina in italijansko slovstvo, čemur se niti vlada niti hrvaški poslanci ne upirajo.

Utrdbe na italijansko-avstrijski meji.

Milan. Od tu se poroča: Italija marljivo gradi obmejne utrdbe. Prva, ki se je letos začela graditi, je na zgor. delu Piave, druga pri Stupici v dolini Natisona na nizkem odcepku Matajurja. Ta utrdba bo varovala široko lepo cesto, ki vodi iz Posočja v Videm. Tretja utrdba se gradi v Julskih alpah, nedaleč od Ucceja v rezijski dolini. Ta zaporni fort bo kril prehod iz soške doline v Canal del Ferro, da tako onemogoči, da bi se mogla nasprotna armada izogniti utrdbi pri Chiassaforte, ki varuje severni del Canala del Ferro in dolino Raccolana. Vrhtega se pomnožita garniziji v Vidmu in Palmanovi ter se po-

pravi stara rimska cesta, ki vodi iz Timava v Karnskih alpah v zilijsko dolino, tako da se bodo po njej mogli prevažati tudi težki topovi.

Izboljšanje duhovniških plač na Bavarskem.

Monakovo. Bavarska vlada je predložila deželnemu zboru zakonski načrt glede na povišanje duhovniških plač. Zakonski načrt postavlja vse duhovnike v eno vrsto in ne dela razločka med tistimi, ki pastirujejo v manjših krajih in mestnimi duhovniki, temveč za vse določa enako plačo. Začetna plača znaša 2400 mark (2900 K) in se do 45. leta zviša na 3600 mark (4350 K).

Bülów v škripcih.

Berolin. Čemu gre nemški kancelar Bülów v Rim obiskat papeža? Izkušeni in stari politiki o tem pripovedujejo sledeče: Bülówu se je posrečilo izvršiti s pomočjo liberalno-konservativnega bloka sledeče postave: Združevavni zakon, katerega paragraf 7. pomenja izjemni zakon najhujše vrste, ker prepoveduje Poljakom na političnih shodih posluževati se materinega jezika, dalje razlastivni zakon v pruskem deželnem zboru in borzni zakon. Proti so bili vedno: Centrum, socialni demokrati in Poljaki. Sedaj pa pride na vrsto državna finančna reforma, kajti deficit je velikanski. Tu se pa bo liberalno-konservativna vladna večina razbila. V tem slučaju liberalci in konservativci ne bodo šli skupaj. Socialni demokrat Heine je v eni zadnjih državnozbornih sej s perečim sarkazmom norčeval se iz Bülowa, češ, da bo moral kmalu centru ponuditi roko v spravo. Bülów je res raztresel med več članov centra različne redove, kar pa mu seveda ni pomagalo. Zdaj pa bo poizkusil svojo srečo v Vatikanu. Delal bo brezdvomno na to, da Vatikan vpliva na centrum, da gre z vlado. Ravnotako brezdvomno pa je, da Bülów nič ne bo opravil, ker v političnih zadevah je centrum vedno šel svojo pot.

Dnevne novice.

+ Slovenske srednje šole in dr. Žitnik. »Narod« se na vsak način hoče zopet osmešiti pred javnostjo. V četrtek je zopet kvasil, da je Žitnikov govor o srednjih šolah v proračunskem odseku provzročil splošno ogorčenje. Smešno. Isto in še druge budalosti je »Narod« trdil že v pone-deljek v daljšem uvodniku, četudi nihče ni čital dotičnega govora, ki ga je naš list objavil šele v torek. Ne bodite vendar take šeme! Najlepše pa je, kar »Narod« piše, rekoč: »V Thunovih časih je bil poznejši minister dr. Rezek poslan, da se v Celovcu pouči, kako bi bilo preurediti celovško učiteljsko, da bi bilo ustrezno Slovincem. Žitnik je takrat pokvaril vso akcijo; sam Žitnik je bil kriv, da so Nemci se pravočasno izvedeli za stvar in prisilili ministrstvo, da je Rezeku, ki je bil že v Ljubljani, brzojavno dalo drugih direktiv.« Kdor pozna poslanca Žitnika narodno prepričanje in delovanje, niti trenotek ne bo dvomil, da ta »Narodova« trditev izvira iz krive informacije ali pa je gorostasna in zlobna laž. Poslanec Žitnik, ki je tolikrat s peresom in besedo, v parlamentu in tudi na javnih shodih na Koroškem z vso svojo narodno navdušenostjo zagovarjal narodne pravice koroških naših bratov, ta poslanec naj bi brez poviš in razloga Nemcem izdajal koroške Slovence! To je preneumno, kar si je sedaj izmislil »Narod«, ker nam je dobro znano, da je dr. Rezek bil na Koroškem in tudi to, kar je on poročal tedanjemu ministrstvu; zato mirno, pa resno pozivljamo »Narod«, naj pojasni, kdaj, kje in katere-mu Nemcu je poslanec Žitnik govoril o potovanju dr. Rezeka na Koroško. Potem govorimo dalje.

+ »Narod« bi rad spravil škofa v konkurz. »Slovenski Narod« prinaša sedaj dolge notice, s katerimi napoveduje škofov konkurz. Tega veselja se ne bo doživel. »Slov. Narod« je nekaj slišal zvoniti, pa ni prav slišal in tako je izklobasal cele romane, kakor da bi Gornjega grada ne bilo mogoče več vzdržati. Poučili smo se o zadevi natančno in nobenega povoda nimamo se izogibati resničnemu poročilu. Po nasvetu prejšnjega oskrbnika Di Centa, ki ga je prej »Narod« debelo napadal, ki pa je zdaj naenkrat postal pri »Narodu« zelo priljubljena oseba, je knezoškof sklenil 10-letno dobavno pogodbo na les s tvrdo Frateli Feltrinelli v Milanu. Ta pogodba je bila za škofijo skrajno neugodna. Di Centa pa jo je slikal škofu kot zelo ugodno. Knezoškof se je zanesel na svojega oskrbnika Di Cento in je radi tega to pogodbo sklenil. Ne da se taliti, da bi bile imovinske razmere škofije prišle v težaven položaj, če bi se ta pogodba nadalje-

vala. Če bi bilo to odvisno od »Slovenskega Naroda«, bi se bilo to tudi gotovo zgodilo. Toda posrečilo se je pravni intervenciji dr. Šusteršiča in strokovni intervenciji gosp. Koblija doseči razveljavljanje Feltrinelli-ve pogodbe. S tem razveljavljanjem so ustvarjene zopet normalne razmere, gospod knezoškof je pa iz lastnega nagiba izročil upravo Gornjega grada upravi stolnega kapitlja, uvidevši, da je pri upravi takega posestva treba največje pozornosti, katero bi on zamogel obračati na Gornji grad samo pod pogojem, da bi zanemarjal svoj pravi škofovski delokrog. Graščina Gornji grad ima efektivno vrednost 3 do 4 milijonov kron, naravnost smešno je torej pisarjenje »Slovenskega Naroda« o »konkurzu«.

— **Za »Slovensko krščansko-socialno zvezo«.** Iz poravnane kazenske zadeve g. dr. V. Pegan zopet 40 K. G. dr. Pegan je v kratki dobi enega tedna preskrbel »Slovenski krščansko-socialni zvezi« 90 K. — Hvala iskrena!

— **Cesta od Škofelje na Kočevje.** Ministrstvo za notranje zadeve ni ugodilo prošnji, da bi se podržavila deželna cesta od Škofelje čez Turjak, Vel. Lašče, Ribnico, Kočevje in Vinico do deželne meje. Pač pa je z ozirom na veliko važnost te ceste in na neugodni denarni položaj dotičnih cestnih odborov dovolilo redno letno podpora 7000 K za vzdrževanje te ceste skozi 10 let.

— **Novi društvi.** C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je vzelo na znanje ustanovitve »Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva« v Cerkljah pri Krškem in potrdilo predložena pravila. — C. kr. deželno predsedništvo je potrdilo pravila »Katoliškega izobraževalnega društva« v Mokronogu.

— **Odlikovanje.** G. Ivan Selan, c. kr. nadkomisar I. razreda v vojni mornarici odlikovan je s Franc-Jozefovim redom. — G. Ivan Ambrož, c. in kr. kurat vojne mornarice, odlikovan je z zlatim zaslužnim križem s krono za mnogoletno odlično službovanje na mornariški šoli. Naše iskrene častitke!

— **Oficijantke državnih železnic.** — Uslužbenke državnih železnic se po novih predpisih dele v dve vrsti: v manipulantke in oficijantke. Predpisi glede manipulantk so v toliko izpremenjeni, da bodo od sedaj zanjaprej dobivale dnino od 2 K 60 do 3 K 20. Manipulantkam, ki so dobivale dosedaj mesečno plačo (70 kron), se ista, računa od 1. januarja t. l., poviša na 80 K. — Glede oficijantkinj veljajo isti predpisi kakor za moške statusne uslužbenke, odpadejo pa deloče glede uniform in prispevkov za isto, glede stanarine in stanovanj v naravi, starostnih doklad itd. Oficijantke postanejo tiste manipulantke, ki so služile pet let, položile izpit ter so samskega stanu ali pa vdove. Početna letna plača je 1200 K, ki se povspne v osmih stopinjah (vsaki 2 oziroma 3 ali 4 leta) do letnih 1960 kron.

— **Automobilski proge v Istri.** Te dni se je vršila v trgovinskem ministrstvu konferenca, ki so se je udeležili zastopniki društva »Riviera« in nekaj istrskih državnih poslancev. Razpravljali so o ustanovitvi avtomobilskih prog za poštno službo in osebni prevoz v Istri. V nekoliko mesecih prično brzkone delovati sledeče avtomobilske proge: Poreč-Pazin, Pazin-Galežan-Pedena-Kršan-Plomin-Beršeč-Moščenice-Draga-Lovran-Opatija in Plomin-Labin-Barbara-Vodnjan-Pulj. Odvisna je ustanovitve teh prog od prispevkov udeležencev občin in dežele. Na vseh progah bosta dnevno dva odhoda in prihoda.

— **Iz Postojne.** Veleučnemu postojnskemu dopisniku »Slovenskega Naroda« št. 71 v zahvalo. Srčna hvala za lepe vrstice, katere ste pisali v »Slov. Nar.« o mojem delovanju. Povem Vam, gospod dopisnik, da mi je to, da pišete v »Sl. Nar.«, najboljši dokaz, da je moje delovanje dobri stvari koristno, ker se vam zdí tako silno zoprno. Čudno se mi pa zdí, da hočete svojo naprednost omazati z lažjo; pišete namreč, da je bila opetovano nujna potreba duhovnega opravila in da me je bilo treba iskati po vsem Majlandu (to je en del Postojne) od hiše do hiše in jaz, katerega so iskali, o tem nič ne vem. Še enkrat — hvala lepa za lepe pridevke. Povejte svoje ime in zagotovim vam, da se vam bom vedno odkril, četudi, kakor lahko sklepam iz Vašega olikanega pisanja, tega ne zaslužite. S pozdravom Franc Vilfan, kaplan.

— **Iz Št. Vida nad Ljubljano.** Če se vprašamo, kje je vzrok, da so prireditve naših mladeničev tako dobro obiskane, dobimo odgovor: Zato, ker ljudstvo ljubi lep vžitek in vidi, da imajo fantje za svoj cilj samo željo po vedno lepšem napredku. Predstava »Mlini pod zemljo« sicer ni da bi dejal, najboljša izmed vseh. Zlasti bi to človek mislil za ljubljanske okoličane, ki večkrat kaj »boljšega« vidijo v ljubljanskem gledališču. V nedeljo pa smo se zopet prepričali, da ima ljudstvo vžitek le od res ljudskih predstav. In to je »Mlini

pod zemljo« zlasti, če se pred predstavo občinstvu pojasnijo šege starih Rimljanov, kot je to izborni storil naš brat predsednik. Igralci so s finim prednašanjem napravili najboljši vtis in želja občinstva je bila ena, da se predstava prihodnjo nedeljo ponovi. In to bodo tudi storili. Začetek bo točno ob 6. uri zvečer. Po predstavi se je razvila v stranskih prostorih dvorane ob izborni postrežbi gospoda Koširja živahna zabava, pri kateri je br. predsednik v imenu mladeničev pozdravil organista gosp. Razbergerja, proseč ga, naj bi lepe svoje zmožnosti posvetil mladeniški organizaciji, kar je gospod tudi obljubil. — »Čitalnica« naša sme biti po pravici ponosna na življenje, ki kipi v njej, na mlade moči, ki se zbirajo v njej. Pa vendar se je čulo nedavno: »Čitalnica« dremlje, zaspala bo. Ne, jeziki zlobni! »Čitalnica«, zvesta očetu Potočniku, živi in živel bo, zato bodo skrbeli na duhu in telesu čili junaki, ki se danes zbirajo v njenem telovadnem odseku!

— **g Avstrijska razstava pitane živine in rib na Dunaju.** Včeraj so otvorili na Dunaju razstavo pitane živine. V to svrhu se je priposlalo toliko živine, da je ovrženo mnenje, kakor da bi domača živinoreja ne mogla več pokrivati potrebščin naših tržišč. Ako primerjamo letošnjo razstavo pitane živine z razstavo, ki je bila pred dvema letoma, in ki so se je udeležili tudi Ogrri, vidimo sledeče: Leto 1906 se je priglasilo 635 goved, leta 1908 pa 936; prašičev je bilo leta 1906 na razstavi 1362, leta 1908 pa 1548. Letos beležimo torej znaten povišek, dasi so priposlali živino le avstrijski živinorejci. Pitana goveda se nahaja v velikih lopi za govejo živino, prašiči in pitane ovce pa v ovčji lopi osrednjega živinskega sejmišča. Ribja razstava, ki jo prireja c. kr. ribarsko društvo, je največja razstava te vrste, kar jih je dosedaj bilo v Avstriji. Njeni akvariji so nameščeni ob glavnem prostoru razstavišča za klavno živino. Prvi avstrijski zavodi, ki se bavijo z gojenjem rib, so se udeležili razstave. Z razstavo je združena ribja borza (prodajanje rib) in ribarski shod. Prireditve mora torej avstrijske ribiče izredno zanimati. Na ostalih prostorih razstavišča so razstavljene stroji v zvezi z oddelkom za krmo.

— **Iz Rovt.** V eni zadnjih števil »Slovenca« je neki dopisnik iz Rovt poročal o izobraževalnem društvu, kako vrlo napreduje. — In res, vsako nedeljo nam predava naš častiti, za vse dobro vneti gospod župnik, o različnih predmetih iz mehanike, iz domačega zdravilstva in zemljestanstva. Predavanja so prav zanimiva in podučna. Zato se jih udje radi udeležujejo, posebno še, ker gospod govornik rad kaj smešnega pove. — Fantje težko čakamo, kedaj se bodo začele pevske vaje in vaje za igre. No, pa zdaj bomo morali že še gotovo počakati toliko časa, da se sezida novo društveno poslopje, za katero se že prav pridno koplje na tlaki kamenje in pesek. — Udje so vsi zelo vneti za novo poslopje, ki bo po načrtu, ki ga je izdelal stavbeni mojster Ogrin z Vrhnike, zares primerno za društvene prostore. Enonadstropna stavba bo na prav primernem, solnčnem kraju pod cerkvijo; dolga bo 22 m, široka pa okoli 13 m. V pritličju bo kmetijsko in konsumno društvo, potem hranilnica in posojilnica ter skladišče za prodajalnico konsumnega društva. V prvem nadstropju bo pa velika dvorana za igre in predavanja, ena soba za knjižnico in društveno čitalnico, pa še dve drugi sobi za stanovanje. Spodaj bodo tri visoke kleti. Z zidanjem se prične takoj, ko bo ugodno vreme. — Pri zadnjem občnem zboru kmetijskega društva, ko se je glasovalo za stavbni prostor, je bilo nekaj udov nasprotnih, in je glasovalo za drugi, nepravilni prostor; zmagala je vseeno večina. Prihodnjič še kaj. Ud izobr. društva.

— **Z Bučke.** Pri nas so v nedeljo, dne 5. t. m. gospod župan pustili oklicati volitev novega občinskega odbora na veliki četrtak, misleč: »klerikalci« bodo v cerkvi molili, mi pa liberalno volili. Volitev so g. očka z velikimi mustačami določili v svoj grad v Radeljci. Tam je dovolj kotov. Mi pa odločno zahtevamo od c. kr. okrajnega glavarstva v Krškem, da naj ono pozove c. kr. orožnike z nalogo, da naj skrbno pazijo na vsa zakonja. Mi bomo na vsak slučaj pazili in vse nepostavnosti oblastem naznanili.

— **Nova hrvatska šolska ladja.** Ker je dosedanja šolska ladja »Margita« zastarela, nabavi hrvatska vlada novo šolsko ladjo pri tvrdki Howald v Kielu. Zgrajena bo iz jekla. Imela bo parne stroje in jadra. Dolga bo 40 m, široka 7-8 m, pod vodo bo 304 m visoko, hitrost bo znašala 10 morskih milj na uro, imela bo 300 konjskih sil. Urejena bo kot schooner s 13 jadr, t. j. z dvema jamboroma. Prostora bo za 35 gojencev, 7 kabin za častnike, ravnatelja in poveljnika; ena kabina je namenjena — in to je novo — za ravnatelja zoološkega muzeja oziroma strokovnjaka, ki bo potoval z ladjo, da preiskuje morska tla in fav-

no. Ladja bo stala okoli 200.000 kron ter stopi v službo s početkom prihodnjega šolskega leta.

— **Pri »Assicurazioni Generali«** v Trstu odklanjajo hrvatske prošice za službe, češ, da ne rabijo hrvaškega jezika. S Hrvatske, Slavonije in Bosne, da se jim dopisuje nemški, iz Dalmacije in Istre pa »izvrstno« italijanski. Imenovana zavarovalnica ustanovi v kratkem podružnico v Zagrebu ter nastavi za ravnatelja in uradnike same Nemce. Kak sluga bo morda Hrvat. Kakor »Assicurazioni Generali«, mislijo tudi ostale tržaške zavarovalnice, ki imajo podružnice v Trstu, da ne potrebujejo uradnikov, ki bi znali slovenski in hrvatski. Izvzeti sta samo »Slavia« in »Croatia« ter »Elementare«. Koliko naših ljudi bi lahko imelo masne službe, če bi hoteli — zavarovanci. Zavednost, kje si?

— **Balkan preneha izhajati?** Hrvatski listi javljajo, da bo tržaški »Balkan« izhajal le še ta mesec.

— **Železnica na brodih.** »Balkan« piše o železniškem načrtu Matulje-Preluka-Zadri, da je isti neizvedljiv že zaradi burje, ki razsaja na Kvarnerju. Razloga, da se misli na tako nemogočo zvezo Dunaja z Dalmacijo sta dva. Prvič se dvomi, da bi se izvršila železnica skozi hrvaško ozemlje tako, kakor bi zahtevale prometne koristi. Saj namerava ogrska vlada graditi progo Karlovac-Metlika kot ozkotirno. Drugi razlog je ta, da tudi na Dunaju hočejo ustvariti protiutež zvezi med Hrvatsko in Dalmacijo izključno po avstrijskem zemljišču. Kadar se pa meša politiko v narodno-gospodarske probleme, je navadno uspeh tak, kakor če bi kdo hotel pariti kunce s krapi!

— **Hazardiranje v Zagrebu.** V nekih zagrebških kavarnah se hazardira kakor v Monte Carlu. Neki oče osmero otrok je te dni izgubil na kvartah 5000 kron, neki bivši kavarnar pa 17.000 kron.

— **Poštarica aretirana.** Poštarico Marijo May-Damjanovič v Erdeviku so vsled brzopadne zahteve zagrebškega poštnega ravnateljstva aretirali ter izročili okrajnemu sodišču v Vukovaru. Imenovana je baje poneverila 590 kron uradnega in 6000 kron zasebnega denarja.

— **Poročil se je na Banjaluki** nadučitelj gosp. Makso Bajec z gospodično Pepco Groboljšek.

— **50-letnica Knoblecharjeve smrti** bo prihodnji ponedeljek.

— **Slikarska razstava v Dubrovniku.** Na Veliko noč otvorijo v občinski posvetovalnici v Dubrovniku slikarsko razstavo. Vstopnina je nizka.

— **Vihar v Sarajevu.** Dne 6. t. m. o polnoči je začel v Sarajevu razsajati vihar, ki je postajal proti jutru vse hujši. Hitrost viharja je znašala 35 do 45 kilometrov na uro. V mnogih krajih je vihar razkril hiše ter napravil sploh precej škode.

— **Razmere na finančnih oblastih v Istri.** Nedavno smo pisali o jezikovnih razmerah na istrskih sodiščih. Ako mogoče še slabše so jezikovne razmere na finančnih oblastnih prog na Istri. Poglejmo n. pr. Koper. Državni referat je v takih rokah, da iz njih še ni prišel nikdar pravilen slovenski spis. Dotični razglas se odkljuje po tako barbarskih oblikah, da je človeka kar sram, če se take šušmarije predstavljajo kot slovenski spisi. Pri najboljši volji jih mnogokrat ni mogoče razumeti. V davkarji je sicer nekaj uradnikov, ki znajo slovenski oziroma hrvatski, uradovanje pa je izključno italijansko. Najslabše pa je v jezikovnem oziru na finančnih oblastih v ožjem smislu besede. Ako pride iz teh krogov kaj slovenskega ali hrvatskega, je tako, da tega jezika nihče ne razume. Pravo zasmehovanje našega jezika! Da gospodje pri financii v Kopru hotoma in vedoma žalijo naš jezik, dokazuje slučaj, ki se je nedavno pripetil slovenski občini Dolina. Finančno višje nadzorništvo v Kopru ji je poslalo razglas o javnem natečaju za popolnitev nove tobakarne v Boljuncu. Razglas je bil tiskan v treh oddelkih: nemški, italijanski, slovenski. Toda občina je prejela le nemško-italijanski tekst, slovensko besedilo je nek vročerkvnež odtrgal. Torej notorično slovenskemu avtonomnemu uradu nemško-italijanski razglas! Poslanec Mandič in tovariši so v zadevi interpelirali finančnega ministra. Radovedni smo, kaj odgovori.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem«! Kupujte te naše vžigalice!

Štajerske novice.

Š Napisi o izvesnih tablah v Celju in mestni davek od teh tabel. Znano je, da je

mestni urad celjski stavil dne 5. oktobra 1906 leta sklep, po katerem morajo biti napisi na vseh v mestno ozračje štrlečih tablah nemški ter da mora lastnik vsake table plačevati mestu po 20 vinarjev davka v nekako formalno priznanje, da je ozračje nad ulicami last mesta Celja (in da je to seveda nemška posest). Proti temu skrajno šovinistiškemu in prav tako nesmiselnemu sklepu so vložili g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju in drugovi pritožbo na Državno sodišče in na Upravni sodni dvor. Državno sodišče je dne 16. oktobra 1907. leta razsodilo, da je mestni urad z imenovanim sklepom kršil v členu XIX. drž. temeljnih zakonov celjskim Slovincem v javnem življenju zajamčeno ravnopravnost. S to razsodbo je bila proglašena nezakonitost in zato tudi neveljavnost po litičnega dela tega sklepa mestnega urada. Upravni sodni dvor je s svojo razsodbo od dne 8. aprila 1908. leta razveljavil kot nezakonit tudi oni del omenjenega sklepa mestnega urada, s katerim se nalaga na te table davek po 20 vinarjev na leto, kakor tudi sklep deželnega odbora, s katerim je bil prvi potrjen. — S tem je pač ta pravda rešena in so nemško-nacionalni šoviniisti v mestnem uradu dobili lekcijsko, da tudi v Celju nismo še tako nizko padli, da bi majhna klika mogla in smela svoje umobolne želje in svojo nezdravo voljo urivati meščanstvu kot zakonite naredbe.

— **Dravinska dolina.** Prepričali smo se že večkrat osebno, da c. kr. pošte v naši lepi slovenski dolini niso baš v lepem redu. Zlasti ona v Makolah je najslabša. Tu moraš čakati uradnico po cele ure, predno ti pride. In če pride, je sitna na cente. Posebno je »evidna ta frava«, tako pravi njena dekla, kadar pride po pošti naš list vrli »Slovenski Gospodar«. Vrže ga v kot, da se včasih kar raztrga. Če pa ptujskega dobi v roke, pa se mu lepo nasmehlja. Mi Slovenci zahtevamo slovenskega uradnika. O tej postaji bomo o priliki še kaj povedali.

— **Misijonske pridige v Trbovljah** so vsak dan tri: zjutraj ob 6. uri in 9. uri, popoldan ob 4. uri. Imajo jih č. o. jezuiti: Kunstelj, Pristov in Rakovec. Sklep bo v torek popoldan.

— **Šolska stavba.** Ministrstvo za uk in bogočastje je dovolilo, da se sezida nova šolska stavba v Zalcu pri Celju na stavbišču III. dedičev po Mariji Zuza.

— **Slovenske hiše v Celju.** Celjski mestni stavbinski urad je vendar ugodno rešil prošnjo, da sme celjska »Posojilnica« zgraditi hišo na oglu Ringa in Graške ceste.

— **Pennarinijev koncert** v Celju se zadnjo soboto po prav ujedljivem poročilu celjskega nemškega lista ni mogel zato vršiti, ker se je umetniku za malo zdelo, da se je le za 500 kron vstopnic kupilo v predprodaji. Zato je kar iz kavarne koncert odpovedal in se odpeljal. Ker se koncert ni mogel poprej odpovedati, so bili zlasti zunanji gosti zelo nevoljni.

— **K celjski davkarji** sta prišla dva Nemca, ki besedice slovenski ne razumeta.

— **Zaročil se je** gospod Hinko Dobnik z gospodično Marico Pokorni.

Koroške novice.

— **k »Slov. kršč. soc. zveza« za Koroško** naznanja: Članica št. 7 (»Slov. kršč. soc. pevsko in delavsko društvo za Podsinjovos in okolico«) se je 15. sušca t. l. razdružilo in torej izstopilo iz »Zveze«. Na njeno mesto je pristopilo isti dan ustanovljeno »Slov. katol. izobraževalno društvo« za Št. Janž v Rožu in okolico. — Nadalje so se sprejela v »Zvezo«: »Izobraževalno kmetsko društvo« za Rudolfs. Peter (št. 16.) in »Slovensko izobraževalno društvo« v Železni Kapli (št. 17.).

— **Prememba imena poštne urada v Borovljah**, ki se je imenoval dozda »Zgornje Borovlje«, bode nazivan v bodoče samo »Borovlje«.

— **Prezentiran je** za župnijo Vrata g. Martin Baumann, dozda katehet na meščanski šoli v Velikovem.

— **Plaz prsti je zasul** dne 8. t. m. zvečer železnico pod Hollenburgom pri Žihpolju. Železnica je bila zasuta kakih 5 m v daljavo in 10 m visoko. Radi tega so imeli vsi ponočni vlaki večje zamude. Plaz se je udril po poldeveti uri zvečer, ravno ko je tovorni vlak na tistem kraju odpeljal. Druge nesreče ni bilo nobene.

Ljubljanske novice.

— **lj Licealna knjižnica.** Včeraj je »Narod« poročal, da namerava iti v pokoj ravnatelj licealne knjižnice g. kustos Stefan. Čujemo iz najzanesljivejšega vira, da je ta »Narodova« vest popolna izmišljotina.

— **Izlet v Cerklje.** »Slovenska kršč. soc. zveza« se udeleži jutri v nedeljo slavnosti blagoslovljenja zastave »Sloven-

skega katol. izobraževalnega društva» v Cerklah pri Kranju po deputaciji z zastavo. Deputacija se odpelje iz Ljubljane z gorenjskim vlakom ob 11 uri 40 min. dopoldne. Kdor se želi pridružiti, dobrodošel!

Ij Javno predavanje g. kanonika Sušnika bo prih. torek točno ob pol 8. uri zvečer v dvorani »Slov. kršč. zveze«. Vstop vsakemu prost. Agitirajte za obilno udeležbo!

Ij Vse, ki še niso pristopili k »Slov. kršč. soc. zvezi« prosimo, da se potrudijo prihodnji torek med 6. in 9. uro zvečer v društvene prostore (Franciškske ulice), kjer takrat posluje društveno tajništvo. Častna dolžnost vsakega somišljenika bodi, biti član te naše osrednje organizacije!

Ij Čitalnica in knjižnica »Slov. kršč. soc. zveze«. V čitalnici »Slov. kršč. zveze« je sedaj že 35 časopisov, v knjižnici pa do 2000 knjig. Za vse, kar »Zveza« nudi, plačajo člani in članice le po 5 krajcarjev na mesec!

Ij Kurz za stenografijo se otvori po Veliki noči v »Kršč. soc. zvezi«. Priglasila se sprejemajo vsak torek ob 6. do 9. ure zvečer.

Ij Občni zbor pevskega društva »Ljubljane« se vrši danes ob 8. uri v vinski kleti hotela »Union«, nakar opozarjamo vse somišljenike in somišljenice.

— Zborovanje društva slov. učiteljev se vrši dne 16. aprila 1908 ob 10. uri dop. v Št. Jakobski šoli v Ljubljani.

Ij Izpremembe pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani? Razširja se govorica, da ima biti prav v kratkem odpoklican sedanjí dolgoletni predstojnik okrajnega sodišča in da na njegovo mesto pride od deželnega sodišča najmlajši svetnik, ki je strogo nemško-nacionalnega mišljenja in ki težen kmetskega ljudstva ljubljanske okolice prav nič ne pozna. O vzrokih te nameravane premembe se različno sodi. Nekateri jo pripisujejo slovenskemu uradovanju, ki se je preveč udomačilo pri našem okrajnem sodišču tekom vodstva dosedanjega predstojnika. Mogoče je pa tudi, da se ima prememba izvršiti vsled govora poslanca Hofmann-Wellenhofa, ki se je zadnjič zaletaval v tukajšnje okrajno sodišče zaradi slovenskega uradovanja. In končno je mogoče, da se na ta način hoče pri vodstvu okrajnega sodišča ljubljanskega utihotapiti »nemška posest«, kakor se je že zgodilo pri drugih važnih službah med Slovenci. — Bodisi že vzrok ta ali oni, toliko rečemo, da takšnih personalnih prememb ne pripuščamo in da jih ne bomo križem rok gledali. Tu ne gre za osebo, ampak za vitalni interes naših pravic in zdravega pravosodja.

Ij Krojaški štrajk — končan. Iz meščanskih krogov smo prejeli naslednji dopis: Štrajk krojačev v Ljubljani je torej končan. Na čelu štrajka je stala socialna demokracija. L. 1906 so postavili krojaški pomočniki svojim mojstrom tarifo, po kateri so plačevali do letos svoje pomočnike. Letos so postavili krojaški pomočniki zopet zdatno povišano tarifo. Ker se mojstri niso hoteli takoj udati, so pričeli štrajkati. Mojstri so sklenili vstrajati. Krojaški pomočniki so potem umaknili prvo tarifo in predložili drugo. Najzračilnejše je pa za socialno demokracijo, da je njen voditelj, znani krojaški pomočnik hodil okrog mojstrov in prigovarjal: »Le samo podpišite, plačali boste pa kakor boste vi hoteli. saj vas ne bo nihče kontroliral.« Socijalni demokraciji torej ni toliko za izboljšanje krojaškim pomočnikom, marveč samo za moralen uspeh. Oni se hočejo pokazati pred javnostjo, češ, »zopet smo eno bitko pridobili.« — Pri tem štrajku se je zopet jasno pokazalo, da hoče socialna demokracija z vsilo ubiti malega mojstra. Po novem tarifu bo moral mojster prvega razreda plačati svojemu pomočniku od same salonske suknje 21 K. To seveda obleko zdatno podraži in vsak naročnik si bo premislil, ali bi naročil pri mojstru ali bi šel v konfekcijo. Vsak želi ceneje; koliko ljudi imamo, da bi rade volje plačali, kolikor se zahteva. Večkrat se je že povdarjalo, da socialna demokracija dela konfekcionarjem v roko. Govorilo se je, da je pri štrajku l. 1906 neki tukajšnji konfekcionar dal baje štrajkujočim krojaškim pomočnikom par sto kron podpore. Ob sebi umevno! Vsak želi za praznike kaj novega. Krojač ne more narediti, torej pojdemo v konfekcijo. Pri tem krojaškem štrajku se je pa tudi pokazalo, koliko so posamezni mojstri med seboj kolegijalni. Mojstri so sklenili, da eden brez drugega ne podpiše ničesar. Vendar je bil prvi, ki je podpisal, g. Kunc, ki ima tudi konfekcijo. Skrajno nekolegijalni so pa bili njegovi inserati po časopisih, v katerih je povdarjal, da se pri njem dela. Ali je mož misliti, da bomo vsi naročniki k njemu drli in da bo nakrat dobil od vseh krojaških mojstrov toliko dela, da bo za krojaškega pomočnika moral najeti celo gospoda Kušarja.

Ij Svarilo. Ker krožijo po naši deželi agenti in sleparijo občinstvo s tem, da so si najbrže nabavili iz boljših ateljejev

sprejemajo naročila na razna povečevalna dela slik (fotografij) in semi-emaile izdelkov in kažejo kot vzorec slike, katere in oškodujejo občinstvo na ta način, da sprejemajo predujeme, kakor tudi slike in pošiljajo izdelke po poštnem povzetju, katera dela bodisi povečevanja kakor tudi kakovosti nikakor ne vstrezajo naročilom. Ti potniki sklicujejo se kot uslužbenici nekega podjetja »Kranjsko podjetje za povečanje fotograf. slik in semi-emaile Ljubljana«, visoko hvalijo izdelke, kakor tudi soliditeto tega podjetja, katero pa faktično ne obstaja, slikajo isto kot nekako zvezo ljubljanskih fotografov in s tem škodujejo ugledu poštenih in vestnih fotografov; na te sleparje se občinstvo opozarja.

Ij Volivci in policija. Vsakega mestnega volivca obišče sedaj policaj. Tako je namreč v Ljubljani razdeljeno raznašanje volivnih imenikov in glasovnic. Tako imajo policijski stražniki povrh vsega dobrega še častno službo raznašalca. Zlobni jeziki trdijo, da se misel, dobiti Jebračinove tatove še ni opustila in da policaji zato hodijo tako po hišah, da bi vendar-le kje srečali Jebračinove vlomilce.

Ij Stavkujoči in konfekcionarji. Piše se nam in objavljamo: Stavkujoči čevljarski pomočniki hodijo po Ljubljani okoli konfekcionarjev z nabiralno polo, na kateri je zapisana prošnja za podporo: »Nachdem die Geschäftsleute besser verdienen werden, bitten wir um Unterstützung, um weiter streichen zu können.« Nekaj konfekcionarjev je že prispevalo. Zdi se nam, da zveza s konfekcionarji ni pot, po kateri bi v bodočnosti imeli pričakovati lepših razmer tudi obrtni pomočniki. Čudno, da pri soc. demokratskih stankah iščejo vedno pomoči pri onih, ki imajo korist od štrajka in za katerimi stoje velika židovska kapitalistična podjetja, ki imajo pred vsem namen, da uničijo malega obrtnika ter obenem usuznijsko obrtni pomočnike. Konfekcije so navezane na tvorniško proizvodnjo blaga. Rokodelski pomočnik, ki naj bi stremil za tem, da postane samostojen, kar velja osebito za čevljarje in krojače, bo tako sčasoma prisiljen, da postane čisto navaden tvorniški delavec, ki bo množil bogastvo velekapitalistom. Popolnoma onemogočeno mu bo na ta način, da postane kedaj samostojen, ker je za proizvodnjo rokodelskega blaga v velikem potreben tak kapital, ki si ga je pa težko pridobiti. Omenjamo, še, da so delavci in delavke, bodisi po že obstoječih čevljarskih ali krojaških konfekcijskih tvornicah pasje slabo plačani.

Ij Prvo ljubljansko uradniško gospodarsko društvo ima danes zvečer svoj občni zbor. Članov ima društvo 228. Letos društvo že izkazuje dobička 800 K.

Ij Na občnem zboru Kranjske hranilnice je bil mesto umrlega člana ravnateljstva g. Peter Lassnika izvoljen kuratorjem Kranjske hranilnice gospod Anton Luckmann, zasebnik v Ljubljani, na njegovo mesto je pa nanovo izvoljen vodstvenim ravnateljem gospod Anton grof Barbo.

Ij Ljubljanski občinski svet ima redno sejo v torek 14. aprila ob 5. uri popoldne.

Ij Etbiln Kristan gre v Ameriko. Kakor poročala glasilo lov. soc. dem. v Ameriki, amer. »Proletarec«, so slovenski socialisti v Ameriki sklenili povabiti sodruga Etbina Kristana, da pride v Ameriko, kjer bi socialistične organizacije priredile vrsto predavanj o socialnih predmetih.

Ij Stavka čevljarskih pomočnikov. »Rdeči Prapor« poroča, da je nekaj mojstrov cenik priznalo in so pomočniki pričeli delati, pri drugih se stavka nadaljuje.

Ij Aretirali so snoči radi poneverbe Ferdinanda Kunstelja, trgovskega pomočnika pri trvdki Kastner.

Ij Društvena godba ljubljanske koncertuje jutri zvečer v hotelu »Grajzer« (Ant. de Schiava, Dunajska cesta). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Ij Veselični odsek »Društva odvetniških in notarskih uradnikov« za Kranjsko v Ljubljani priredi jutri v nedeljo 12. t. m. popoldanski pešizlet na Fužine. Odhod ob pol 2. uri popoldne od Ambroževega trga (Sv. Petra mosta) skozi Štepanjo vas. Prijatelji društva dobrodošli!

Ij Dalje časa službujoči podčastniki tukajšnje garnizije prirede danes zvečer v veliki dvorani hotela »Union« družbinski večer, združen z muzikalnimi in dramskimi točkami ter šaljivo pošto. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta. Prijatelji in znanci dobro došli!

Ij Trubarjev spomenik izvrši kipar Fr. Berneker.

Ij Drugi (izvanredni) občni zbor krajne skupine c. kr. pošt. in brzojavnih uslužbencev vrši se v nedeljo, dne 12. aprila 1908 ob 4. uri popoldne v društveni sobi Emonska cesta št. 11. Gosp. tovariši se vljudno vabijo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Ij Dobročna teta. Pod tem naslovom smo poročali, da je prišel v restav-

racijo g. Alfreda Seydla 11-letni Friderik Jagodič, prav simpatičen deček in prosil prenočišča. češ, da ga je teta popustila. Magistrat je nato dal dečka v začasno oskrbo stranki Reparjevi v Cerkvenih ulicah št. 21, kjer pa deček ni ostal, ampak takoj drugi dan pobegnil. Se li zove resnično Jagodič, še ni znano, sklepa pa se iz okoliščin, da je doma iz celjske okolice. Dečka bode gotovo zopet prignat glad do preusmiljenih src.

Znanost in umetnost.

— Oratorij »Quo vadis«. Poljski komponist Nowowiejski je prejel od kardinala Merry de Vala v imenu papeža Pija X. pismo, v katerem se kardinal zelo pohvalno izraža o oratoriju »Quo vadis« in dovoli glasbeniku, da posveti svoje delo sv. Očetu.

*** Katoliška Bukvarna** naznanja vsem p. n. naročnikom, da socialna predavanja, priporočena v »Slovenec« št. 74, še niso dotiskana in se še ne dobe v knjigotrstvu.

— »Matica Hrvatska« je imela koncem leta 1907. premoženja v skupni vrednosti 694.336 K 92 vin. Članov je imela istodobno 11.171, med njimi 2242 ustanoviteljev.

Razne stvari.

Učiteljem in profesorjem na Moravskem, ki so v deželni službi, hočejo sistirati plače, ker vsled obstrukcije ni dovoljen proračunski provizorij. Baje bodo morali počakati, dokler se proračun ne dovoli.

Svoboda v Čikagi.

Dne 8. t. m. se je zbralo 500 brezposelnih delavcev, ki so prenočili na prostem, pred mestno hišo. Izjavili so, da ostanejo pred mestno hišo, dokler ne dobe dela in kruha. Ker je dognala policija, da koraka pred mestno hišo še 3000 delavcev, je policija razgnala s palicami množico. Brezposelni delavci se niso upirali. Klicali so, da rajši umro na cesti, če se jim ne pomaga. Mestna oblast je delila živeč med brezposelno delavstvo.

Sadovi socialnodemokratskih hujskarij. Te dni je bil kovač Kokotek iz Louka pri Tešinu obsojen v štirinajstredno težko ječo, ker je razžalil katoliško vero. Imenovani je znan kot marljiv obiskovalec socialno-demokratskih shodov in reden gost krčem. Ko je zopet enkrat popival v krčmi, norčeval se je iz sv. pisma. Pri obravnavi ga je vprašal sodnik, če hodi v cerkev. Kokotek je odgovoril: »Ne, ker v cerkvi ni klopi zame.« Sodnik je pripomnil: »Ampak na klop pa sodite!«

Staršen čin blazne matere. Žena gostilničarja Barta v Časlavi je odšla 7. t. m. s svojimi tremi otroci od doma in jih pometala vse v ribnik, kjer so vsi trije utonili. Nato je še sama skočila v vodo. Mati je strašen čin izvršila v napadu blaznosti.

Novi kardinali. Kakor poroča »Petit Parisienne« iz Rima, bo imenoval papež za časa konzistorija, ki se snide med 15. in 30. junijem, več novih kardinalov, med njimi pariškega nadškofa in dunajskega nuncija Belmonte.

— Uspehi židov v Palestini. Jeruzalem je postal s svojimi 45.000 židov (70.000 prebivalcev šteje sploh) zopet židovsko mesto. Tudi po vaseh se množi židovski živelj. V približno 32 židovskih vaseh, ki imajo glede na upravo veliko samostojnost, živi kakih 7000 židovskih vinogradnikov in poljedelcev. Ker tam samo židovske naselitve tako naglo rastejo, moremo z ozirom na malo število skupnega prebivalstva sklepati, da bodo židje v kratkem času dosegli večino v Palestini. Židje delajo na vse kriplje na to, da se na celi črti postavijo na samosvoje noge in da pridejo do vedno novih virov, da obogate. V ta namen obstoji obrtna zveza, palestinsko trgovsko društvo, poljedelske zadruge, poizvedovalna pisarna, Bezabel, to je zavod, ki širi in podpira razne panoge umetne obrti (kakor lončarstvo, rezbarstvo, tkanje preprog i. dr.), organizira domačo obrtno industrijo in pospešuje razna gospodarska podjetja. Nadalje obstoji tudi že nekaj židovskih bančnih zavodov: »Anglo Palestine Lim« v Jafi je osnovana po vzorcu židovske glavne banke v Londonu in ima v Jeruzalemu, Hebronu in Bejrutu svoje podružnice; istotako na zadnjem kongresu zionistov zasnovana agrarna banka, ki utegne postati prevelike važnosti za židovsko poljedelsko obrt. Imajo tudi razne učne zavode, tako svojo gimnazijo v Jafi, nekaj rokodelskih, obrtnih in poljedelskih šol ter Bezalelovo umetno-obrtno šolo. — Učni jezik v vseh teh šolah je stari hebrejski, ki se bo razvil, kakor vse kaže, v Palestini v židovski narodni jezik. V tem jeziku so pisani časniki, koledarji, učne knjige; ta hebrejščina se rabi tudi v trgovskem dopisovanju in za plakate in oglase

po ulicah. Celo avstrijska poštna uprava v Levantu izdaja svoje službene odloke v hebrejskem jeziku.

Otrok — očetov morilec. V vasi Rozniov pri Novem Sandecu je ležal kmet Jakob Galas v svoji koči bolan. Ko se je njegova žena oddaljila, je ostal v koči samo še mal otrok. Otrok je dobil v roke vžigalice in se igral z njimi. Pri tem je nastal ogenj, ki je upepelil vso hišo. Otrok se je rešil, oče pa je pri begu padel v klet, kjer se je vsled dima zadušil.

Katastrofa v kamenolomu. Kakor se poroča iz Bordeauxa, so se odločili v kamenolomu v Cazatsu veliki kosi zemlje vsled deževja. Tri osebe so prišle ob življenje. Pet je pa ranjenih.

Tifus v Galiciji. V rusinskem zavodu v Koloneji je obolelo 16 gojencev za tifusom. Eden je že umrl, več jih je v smrtni nevarnosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

JEZIKOVNI ZAKON.

Dunaj, 11. aprila. Jezikovni zakon je v načrtu že gotov in bo po Veliki noči razpravljan v ministrskih konferencah. V ministrstvu bodo hudi boji. Od izida teh bojev bo odvisno, ako bo zakon predložen cesarju v predsankcijo ali ne.

JUGOSLOVANSKA RAZSTAVA V ZAGREBU.

Zagreb, 11. aprila. Dne 1. maja bo tu otvorjena izložba jugoslovanskih umetnikov. Razstave se udeležijo Slovenci, Hrvati, Srbi in Bolgari.

PROFESOR ŠURMIN UMIROVLJEN.

Zagreb, 11. aprila. Potrjuje se vest, da bo vseučiliški profesor Šurmin umirovljen. Dobil bo samo polovico pokojnine. Vseučiliški profesorji pripravljajo solidarno akcijo.

PASIČ OSTANE.

Belgrad, 11. aprila. Pasič ostane na vladi. Kabinet bo preosnovan: izstopijo namreč Putnik, Petrovič in Jovanovič. Vojni minister postane Štefanovič, notranji minister postane neki mladoradikalni poslanec.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

+ Prvi vagon naših vžigalic »V korist obmejnim Slovincem« je razprodan! Drugi vagon je že na potu ter prispe te dni v Ljubljano. Jasno je govorilo ljudstvo ter pokazalo s tem, da je pokupilo cel vagon vžigalic tekom desetih dni, da je bila že skrajna potreba, da smo vpeljali te naše nove vžigalice. Somišljeniki! Vstrajajte pri začetem delu! Zahtevajte te naše vžigalice povsod, bodisi v trgovinah, bodisi v tobakarnah! Rabite dosledno te naše vžigalice ter zahtevajte, da jih rabi tudi gostilničar, h kateremu zahajate! Somišljeniki! Skrbite, da bodo i vsi naslednji vagoni teh naših vžigalic tako hitro razpečani, kakor je bil prvi, skrbite za to, da bodo prihajala naročila na te naše vžigalice brez odmora kakor doslej. Ako bode storili Vi svojo dolžnost, potem bode tudi lahko odseku za narodno brambo vršiti svojo nalogo ter podpreti naše obmejne brate Slovence povsod in vsikdar, kjerkoli in kadarkoli bode to potrebno. **Vsakdo rabi odslej naše vžigalice »V korist obmejnim Slovincem!«**

+ Vžigalice »V korist obmejnim Slovincem« v malem (merkur) formatu so včeraj prispele v Ljubljano, na kar smo jih takoj razposlali. Njih zunanost je lična in gotovo se prikupijo te naše vžigalice vsem onim, ki rabijo rajši male škatljice. Somišljeniki! Segajte po njih, da prinesejo ono korist obmejnim Slovincem, ki jo oni pričakujejo od naših vžigalic.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglaš o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo

»Thalia« avstrijskega Lloydja priredi letos med 26. aprilom in 6. majem zabavno vožnjo na Špansko in Kanarsko otočje. Pri tem obiščejo izletniki vsa znamenitejša postajališča španske obali. Stroški za posameznike so proračunjeni od 700 K višje. Nadalje vožnje se vrše na sever in v Aižir. Pojasnila daje glavna agentura avstr. Lloydja, Dunaj 1., Kärntnerring 6.

Nevarnost influence

se nahaja v oslabeledosti telesa, s čemur so pogosto združene zle posledice. Za hitro okrevanje je potreba med boleznijo, kakor tudi še pozneje močnih, krepilnih sredstev.

Po zdravniškem pripoznanju je izmed vseh krepilnih sredstev najboljša in najizdatnejša »Ferromanganin«.

To sredstvo je prijetnega okusa, povsod priljubljeno in ga tudi slabotni lahko prebavljajo.

V kratkem času se pokažejo izborni učinki pri onih, ki uživajo kri redilno sredstvo »Ferromanganin«. Tega krepilnega in redilnega sredstva ne bi smela pogrešati nobena družina. Cena veliki steklenici je 3 K 50 vin. in se dobi v vsaki lekarni; v Ljubljani pa v sledečih lekarnah: »Pri Mariji Pomagaj« na Resljevi cesti, »Pri angelju« na Dunajski cesti, in »Pri zlatem jellenu« na Marijinem trgu. Večje množine se naročajo: C. Brady, Dunaj L., Fleischmarkt števil. 1.

Izborne cevke za pipe so »Eterna-cevke«, katerih je bilo razpečanih v Avstriji v enem letu čez 11 milijonov komadov. Več v oglasu.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 1062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Das	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
10	9. zveč.	727.6	6.2	sl. jzrh.	jasno	
11	7. zjutr.	29.5	21	sl. svzh.	"	0.0
	2. pop.	29.5	12.5	sl. jvzh.	obl.	

Srednja včerašnja temp. 5.8°, norm 8.7°

Najtoplejšo zahvalo

izrekava podpisana vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem za vse obile dokaze iskrenega sočutja povodom britke izgube najine hčerke

Helenice Zabavnik
učenke VI. razreda.

Posebej se pa še najtopleje zahvaljujemo čast. gospodu kateheti P. Jancu ter součencam predrage pokojnice za udeležbo pri pogrebu; iskrena hvala tudi za krasni poklonjeni venec. Bog povrni vsem!

Ljubljana, 11. aprila 1908.

Fran in Helena Zabavnik.

Zahvala.

V dnevih neizmerne bridkosti vsled dolgotrajne bolezni in bridke izgube nezgubnega sina, oziroma bratranca, vnuka, gospoda

Mihaela Mavc

c. kr. orožniškega postajevođe

nam je bilo v veliko tolažbo nebroj dokazov srčnega sočutja od vseh strani.

Ginjani smatramo za svojo dolžnost, da se kar najiskrenejše zahvalimo za obilne izraze tolažbe in srčno zahvalimo vse radovljiško uradništvo in orožnike tudi iz drugih krajev za korporativno udeležbo pri pogrebu, oziroma spremstvu spreveda rajnika na kolodvor v Radovljici.

Pred vsem globoka zahvala gg. ritmojstru, Jurcu, Planinšku, c. kr. orož. četovodjema, gg. Makovcu in Škarji ter g. Kavčiču, trgov. sotrudniku, ki so mirno prenašali in skozi ves čas bolezni brez mržnje in nevolje rajniku stregli. Srčna zahvala tudi gg. orožnikom iz Ljubljane, drugemu častnemu spremstvu in sploh vsem udeležnikom, ki so dragega rajnika spremlili tudi v Dev. Mar. v Polje do kraja tihega mira.

Kar najiskrenejša zahvala bodi izrečena tudi prečastitima gospodoma dekanu v Radovljici in župniku v Dev. Mariji v Pulju, kateri slednji je ozirajoč se na osamljeno mater zahteval je prav neznačno odškodnino za pogreb.

V Ljubljani, 8. aprila 1908.

Žalujoči ostali.

Velikanska založba spomladanskih in letnih oblek za gospode in dečke iz najmodernejšega blaga

: Velika konfekcijska trgovina:

674 6

.. A. LUKIĆ ..

Ljubljana - Pred škofijo 19 - Ljubljana.
Cene brez konkurence. Samo sveže blago.

Ogromna izbira spomladanske in letne konfekcije za dame in dečke.
Solidna postrežba.

Mala oznanila.

(Vsaka beseda velja 2 vin.)

Službe iščejo:

Kuharica, stara nad 30 let; šla bi najraje v kako župnišče na deželi. Naslov pove uprava.

Mladenič, vojašine prost, ki bi mogel vršiti tudi manjša pisarniška dela pri kaki posojilnici. Ponudbe sprejema uprava lista.

Občinski tajnik. Vpokojen nadučitelj želi službo obč. tajnika pri kakem županstvu S. L. S. blizu Ljubljane.

Prodaja se:

Malo posestvo, obstoječe iz hiše ter malega vrta v bližini Ljubljane. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod 101.

Dva otroška vozlička, še dobro ohranjena. Cena nizka. Pisma pod »I. R. 50« na upravo »Slov.«.

Kupi se:

Dobro ohranjen glasovir. Cena primerna. Ponudbe z naslovom na upravo lista.

Police za knjige, dobro ohranjene, ne prevelike za primerno ceno. Ponudbe pod R. I. »51« na upravo »Slovenca«.

Ravnokar izišle skladbe:

- Rihar renatus** (Rihar preroben), 21. Gospodovih pesmi, med njimi 4 postne, 2 velikonočni, 1 za vnebohod, 1 presv. Trojico, 10 na čast sv. R. Telesu (obhajilne) za mešani zbor uredil **Fr. Kimovec**. — Cena part. 3 K, glasovom 40 vin.
- „Šopek narodnih pesmi“** za tri- glasni ženski zbor. II. natis. Cena 40 h, 10 izvodov 3 K.

V zalogi od istega skladatelja so še:

- „Venček gorenjskih“** za mešani zbor. Cena 40 h, 10 izvodov 3 K.
- „Šmarice“**, Marijine pesmi za mešani zbor. Cena 1 K (le malo izvodov še).
- „Missa i. h. s. Caecilie“** za 1, 2, 3, ali 4glasni mešani zbor. Cena partituri K 1.50, glasovi 30 h.
- „Requiem“** za srednji glas z orglami. Cena 1 K (samo še par izvodov).
- „Asperges me in Vidi aquam“** po novi vatikanski izdaji harmonizirano. Cena 50 h, 5 izvodov 3 K, 10 izvodov 3 K.
- Prijubljena **„Belarjeva slov. maša“** za 3glasni ženski zbor. Cena 60 h, 4 izvodov 2 K.
- „Tantum ergo in Genitori“** za zbor in orgle; cena 30 h, 5 izvodov 1 K.

Dobivajo se v **Katoliški bukvarni** in pri skladatelju. 816 3-3

Hotel „Ilirija“ v Ljubljani.

Podpisano ravnateljstvo si dovoljuje slavnemu občinstvu naznaniti, da bode splošno znano restavracijo in hotel

Ilirija

nespremenjeno dalje vodila gospa

Marija Novak-ova

katero slavnemu občinstvu prav toplo priporočamo.

Ravnateljstvo združenih pivovaren Žalec-Laški trg.

Komi

slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožen, se takoj sprejme pri **Mihaelu Kastnerju** v Ljubljani. 884 3-1

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj v trajno delo **FRANC VIDMAR**, krojač, **Železniki, Gorenjsko.** 753 6 4

Dobre likarice

se takoj sprejmo proti dobri plači pri deseturni delavni dobi. Trajna služba. Dopisi na **parno pralnico v Beljaku.** 889 3-1

5 črevljarskih pomočnikov

sprejme se takoj v trajno delo proti dobri plači. Poizve se: **Anton Mohorič**, čevljarski mojster, Ljubno, p. Podnart, Gor. Zanesljiv delavec **dobi delo tudi na dom.** 890 4-1

Dosedanji sekundarni zdravnik deželne bolnice v Ljubljani

M. U. Dr. Gabrijel Hočevar

naznanja p. t. občinstvu Bleda in okolice, da se naseli na Bledu in začne dné 15. t. m. ordinirati

888 1-1

v dr. Klimek-ovi vili.

883 12-1

BR. HLAVKA.

Priporočam svojo bogato zalogo zdravilnega orodja za bolniško oskrbo, obveze za zdravilstvo, Soxlett-aparat in bandaže itd. v Ljubljani, Prešernove ul.

Hotel „Ilirija“ v Ljubljani.

Podpisana si dovoljuje cenj. p. n. gostom kakor slav. občinstvu uljudno naznaniti da bode pod svojim imenom vodila dobroznani

hotel „Ilirija“

nespremenjeno dalje, ter se potrudila, da vstreže vseskoz zadovoljivo željam in zahtevam slavnega občinstva.

Točilo se bode — kakor doslej — **priznana dobro pivo iz Združenih pivovarn Žalec-Laški trg**, vedno izborna pilzensko pivo, najboljša pristna domača, štarska in istrska vina. — Vina v buteljkah.

Priznana dobra mrzla in gorka kuhinja, opoldne in zvečer. **Na novo urejeno, udobno opremljene sobe za tujece.**

Za prireditve raznih zborovanj, veselic, banketov sta na razpolago dva prostorna elegantna salona. — Cene vseskoz primerne, izvrstna postrežba.

S prošnjo, da jo blegovoli slav. občinstvo počasti z istim zaupanjem, katero je dolgo vrsto let izkazovalo njej in pokojnemu soprogu, se priporoča za obilen obisk, in bilježi z odličnim spoštovanjem

Marija Novak,
hotelirka.

887 3-1

Podružnica v Spiljetu.

Glavniška glavnica 111 K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice števil. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsak urst po kulantnem kurzu.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond 111 K 200.000.

LEPA HIŠA

v Škofjiloki

na novo prezidana, z dobro idočo gostilno, tik cerkve ter deželne ceste na zelo živahnem prostoru se prostovoljno proda. Hiša sestoji iz šestih sob, prostorne lepe kuhinje, dveh kletij, ter velike shrambe za jedila, v hiši se nahaja električna razsvetljava in vodovod. Proda se tudi vsa nova **gostilniška oprava**, kar spada k gostilni. Več se izve pri lastniku **Alojziju Berčiču Škofjaloka**, kapucinsko predm. 13.

Lepa zračna

061 5

stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na **Predovičevem selu** poleg Ljubljane. — Več se izve pri **E. Predoviču, Ambrožev trg 7, v Ljubljani.**

Razpis cerkvene zgradbe.

845 3-2

Razpisuje se zgradba **nove župnijske cerkve „Marija Lurd“ v Rajhenburgu**

inklusivno do dne 5. maja t. l. ofertnim potom.

Oddala se bodo posamezna dela, kakor sledi:

Zemeljsko delo	725-90 K
Zidarsko delo	77-707-86
Tlakanje	6-204-28
Betonski oboki	18-302-61
Kamnoseško delo	7-391-30
Tesarsko delo	10-047-66
Streharsko delo	9-364-43
Kleparsko delo	4-301-00
Strelovodi	600-—
Traverze	710-10
Mizarsko, ključavničarsko, steklarsko, pleskarsko delo	7-575-48
Skupaj	142-930 62 K

Zgradba se bode v tekočem letu samo fundirala. Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na ogled v župnijski pisarni v Rajhenburgu od 10. aprila nadalje.

Varščina znaša 10%.

Cerkveni stavbeni odbor v Rajhenburgu, dne 5. aprila, 1908.

Prva kranjska slamnikarska zadruga v Mengšu

priporočata bogato svojo zalogo najraznovrstnejših 465 12-15

= slamnikov. =

Od najfinejših do najprostejših za **gospode, dame in otroke**. Priporoča se zlasti **slav. društvom, veleč. duhovščini in trgovcem.**

Zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg 10.

Tu se naroča na debelo in prodaja na drobno.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Jos. Štupica, jermenar in sedlar
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazlič. vprežno opravo,

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče

potrebščine

kakor tudi že obrabljene vozove in konjske oprave.

715 12-4

Okoli 100.000 komadov v rabi, 5letno jamstvo, osem dni na poskus.

Britev št. 31, najlin. solinsko srebro-jeklo, 1/2 vollo brušena z okrašenim držalom, kot kaže slika v okrašenem škatlu, K 2 50. Št. 32, ista, toda 1/2 vollo, K 3 — Štev. 33, ista, toda 1/2 vollo K 3-80. Št. 8700. S črnim, gladkim držajem, 1/2 vollo, K 1-50. Brivska priprava v polirani leseni omari z zrcalom, se zapre in vsebuje: britev, jermen, čopič, posodico in milo, K 4 20, 5-—, z varnostnim glavnikom 60 v. več. — Nikak riziko! Ako ne ugaja, denar nazaj!

Pošilja po povzetju svetovno-znana trdka

Hanns Konrad, c. in kr. dvorni založnik, Most (Brux) šte. 1142 (Češko).

Glavni cenik s 3000 slikami na zahtevo zastonj in franko. 270 10-1

Revma

Nevralgije, kožne bolezni in rane, chron. Morbus Brightii

Protin!

ohromelosti in pri različnih ženskih boleznih

Ischias

Izborni zdravilstveni vspehi

Krapina-Toplice

termalno zdravilišče vspešno zdravi, s thermal. pitno vodo Hrvatsko (Hrvatska Švica).

Priznana od avtoritet, **izborna, zdravilna in izredno učinkujoča termalno zdravilno kopališče 38 do 44° C, z največjim termalno-kopalnim bazenom v Evropi.** 765 20-3

Zdravilišče s stanovanji, najpopolnejši **higieniški** komfort. Izborni restavrant in kavarina. Cene zmerno; čitalnice in konverzac. dvorane. Dvigalo, pokrito sprehajališče. Krasni parki. Lepa žup. cerkev. Stalna zdraviliška godba. Igrišča, razvedrila itd. **Avtomobili.**

Vedni pritok in odtok 3800 lit. v minuti. Posebne marmor. kadne kopeli in tuši Sudariji (potilnice) edini te vrste. Otvorjeno od 1. aprila do konca novembra. Znižane cene do 1. junija in od 1. sept. Kopal. zdravnik dr. Ed. Mai. Klin. masaža, zdravilna gimnastika, elektriciteta. Prospekte in pojasnila daje **kopališko ravnatelj. Krapina-Toplice na Hrvatskem.**

Od postaje „Rogaška“ lokalne želez. Grelbeno-Rogatec, odcepek (Dunaj-Trst) 2 uri. Postaja Zabok-Krapina-Toplice (Čakatura-Zagreb) 1 uro. Na obeh postajah poštni in zasebni vozovi. Zasebni avtomobili. Naročila pri kopal. ravnateljstvu na postaji Zabok-Krapina-Toplice, Rogatec in Poljane.

Na najvišje povelje Njeg. e. in kr. apost. Veličanstva.

XXVI. c. kr. državna loterija za skupne vojaške dobrodelne namene.

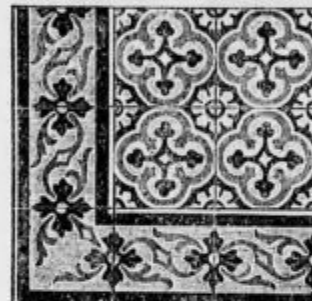
Ta denarna loterija edina v Avstriji zato 18 390 dobitkov v gotovini nito dopuščena vsebuje v skupnem znesku 513.580 kron. 791 10-2

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 14. maja. — Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brzojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

Andrej Zajec

cementarna

na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hodnike — **mozaične plošče** v raznih barvah in okus. uzorcih.

Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice, podboje, krasne križe** poljubne velikosti za na pokopališča **grobne spomenike in okvirje,** brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim

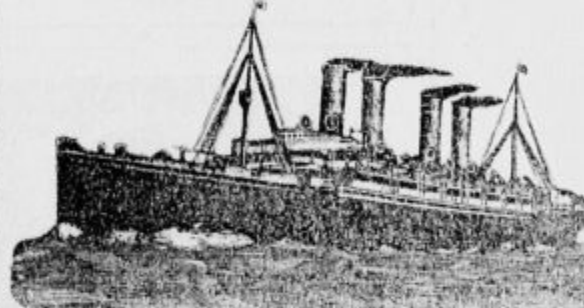
cementne cevi (6—40 cm svetlobe) za kanale in vodovode (zlasti 6centimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milaje kamne, korita za živino in drugo cementno blago.** 692 4

Ceniki in vzorci na zahtevo.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena New-York

s cesarskimi brzoparniki **Kaiser Wilhelm II. Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm d. Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštna rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Delniška družba „**ZDRUŽENIH PIVOVAREN**“ Žalec in Laško
priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: „**Salvator**“ (črno pivo a la monakovsko).
Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).
Pošiljave na dom sprejema restavratore „**Narodnega Doma**“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

Szantnerjevi črevlji

edini v kakovosti, lepi obliki in fini izvršitvi!

Največja zaloga

Zimskih črevljev

za gospode, gospe in otroke.

Dokolenic (kamašen)

za lovce in gozdarje.

Črevljev za dom

v izvrstnih oblikah po zmernih cenah.

Moški čevlji od K 8.— naprej. Ženski čevlji, nizki, od K 4.80 naprej. Ženski čevlji, visoki, od K 8.50 naprej.

Trgovci dobijo primeren popust.

Prva in največja zaloga črevljev na Kranjskem

= F. SZANTNER =

Ljubljana, Šelenburgove ulice 4, Ljubljana.

Ceniki zastoj in poštne prosto. Zunanja naročila proti povzetju.

Hiša naprodaj.

V Sp. Šiški se proda enonadstropna hiša, s šestimi stanovanji, vsako obstoječe iz 2 sob in kuhinje ter kleti in vrta. Hiša stoji na primernem prostoru blizu glavne ceste; stavba je v najboljšem stanju. Proda se iz proste roke, radi izselitve. Pogoji so ugodni. Več poizve se pri **Valentinu Gregorcu v Mengešu št. 13.** 813 6-2

Dekle

za vse, pošteno in pridno, sprejme se takoj v službo proti dobri plači. Naslov pove upravništvo „Slovenca“. 840 2-2

Lekarna pri „zlatem orlu“

kemika Mr. Ph. Mardetschlagerja v Ljubljani

priporoča svoja domača zdravila:

1. **Dunajske želodčne kapljice** znane za bolezni v želodcu in trebuhu ter odganjajo vetrove. 1 stekl. 20 vin., 6 stekl. 1 K.
2. **Odvajalne kroglice** (posrebljene) čistijo želodec, črevesa in kri. 1 škatljica 70 vin. 751 6-8
3. **Železnate kroglice** s čokolado prevlečene, tvorijo kri in krepijo.
4. **China železnata Malaga** (špansko vino), najboljša za tvoritev krvi in tek vzbujajoče. 1 stekl. 3 K.

Po povzetju pošlje le „orlova“ le. karna v Ljubljani, Jurčičev trg.

Jajca za valenje

od čistokrvnih rumenih **Orpington** kokoši. Najboljše zimske jajčarice. Ducat jajc stane K 3.60, brez zavoja. Jamčim za 80% oploditve ter neoplojene jedenkrat nadomestim. 829 6-2

Henrik Franzl, Ljubljana Privoz 10.

C. kr. oblastveno potrjeno 18 29

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobl se tudi kraj po životni meri. ●

3 letno pis. jamstvo! Brez konkurence v kakovostil

5 kron!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetnim kolesjem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnat) z varstveno ploombo zavarovano pristno nikelnastim okovom, šanir-pokrovom čez kolesje 36 ur loda (ne samo 18 ur) z okrašenimi in pozlačenimi kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pisemnim jamstvom, komad K 5 — 3 komadi K 14 —, s sekundnim kazalcem K 6 —, 3 komadi K 17 —, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 11 —, 3 kom. K 31 —, s sekundnim kazalcem K 13 —, 3 komadi K 38 —, — Zamenja dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju

272 20-11

prva tovarna ur **Hanns Konrad**

c. in kr. dvorni založnik v Mostu (Brux) šte. 1157 (Češko).

Bogato ilustr. ceniki s nad 3000 slikami se na vahtvo pošljejo gratis in franko.

Izvolite pisati po vzorcu!

Modno blago

volneno in perilno, za dame in gospe, platno, damast, prti, brisače, blago za srajce, celo platno ali bombaževina, stalno barvni cefir prekrasnih modnih vzorcev za srajce, obleke itd., itd. lezajamčene kakovosti priporoča izvozna trgovina lanenega in modnega blaga

V. J. Havliček in brat v Podčrbradih, Češko.

Mnogo priznalic. Naročila v ceni nad 15 K pošiljamo poštne prosto. Zavoj 40 m perilnih ostankov proti vpslatvi 18 K. 528 20-7

Največji izbor. Najnižje cene. Skrbno izdelovanje. Preobleke. Popravila. **L. Mikusch** tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je 38 12 II.

MATTONIJEV GIESSSHÜBLER naravna alkalična kislina

katera se z vspehom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta miloraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v taci slučajih posebno dobro obnese.

Izvirnik: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u Ljubljana. 114 52-15

Snežno-belo

se opere s II.

Schicht-ovim milom.

Pristno le z znamko „Jelen“ in z imenom „Schicht“.

Najkrajša in najcenejša vožnja Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New York

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kronland“, „Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnica, po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC v Ljubljani,

Korošverske ulice odslej šte. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri „Starem tiskarju“. 320 46-15

Anversa New York

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfeldovih barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptolr:

Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

765 52-20

Parna žaga Debenhaghi v Ljubljani
 • kupuje proti gotovini
hrastove dila
 i laško colo debele in od 5 col naprej široke, ter plačuje iste po 14 vinarjev i laško colo, postavljene franko Ljubljana državni kolodvor Šiška. 2157
 • Kupuje tudi hrastove hlode in frize.

Ivan Terdan
 pleskarstvo
 Ljubljana, Vegove ulice št. 8
 se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarsko obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekorativnih del.
 Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbeno in pohištveno pleskarstvo. 2467 52-14

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.
Klobuke,
 cilindre in čepice
 v najnovejših taconah in v velikih izberah
 priporoča 112 52-28
Ivan Soklič.
 Pod tranča št. 2. Postaja elek. železnice.

Najbogatejša zaloga in najraznobarnejša izbira
 klavirjev in harmonijev ima
Alojzij Kracmer
 izdelovalec klavirjev in sodne zaprtežne zvedenec
 Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 4.
 Vedno so v zalogi prebrani pa brezhibni klavirji. Prevzemam ubiranje in popravilne vse sistemo. Glavno zastopstvo dvornih firm L. Bösendorfer na Dunaju, Gebrüder Stingl na Dunaju, August Förster v Lübau, Th. Mannborg v Lipskem. Za vsak pri meni kupljen klavir docela jamčim. — Najnižja izposojevalnina. — Delna plačila.

Ohranitev zdravega želodca
 tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v pravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih sili skrbno napravljeno, tek zbujačo in prebavljanje pospešujočo in lahko odvajajočo domačo zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmožnosti, slabe diete, prehlajenja, in kopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, neumerne tvoritve kislin ter krče je dr. Ross balsam za želodec iz lekarne B. FRAGNERJA v PRAGI.
SVARILO!
 Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.
 Glavna zaloga
lekarna B. FRAGNER-JA v PRAGI
 c. in kr. dvornega dobavitelja
 „pri črnem orlu“
 Praga, Malá Strana, ogor Nerudove ul. 203.
 Po pošti razpošilja se vsak dan.
 Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.
 Proti vpošiljavi K 1-50 se pošlje mala steklenica in za K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici, za K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 veliki steklenici pošiljamo prosto na vse postaje avstro-ogrskih monarhije.
 Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnih: O. Piccoli, U. pl. Trnkoš, M. Mandetschlager, J. Mayr. 22172

Vajenec
 se takoj sprejme za jermenarsko obrt na Poljanski cesti št. 9. 441 3

Kašelji!
 2360 Kdor 24-15
 ljubi svoje zdravje, ga odstrani 5345 not. polt spridev. dokazuje o izbornem učinku
- - Kaiserjevih - -
 karamel za prsa
 a trenet folkand.
 Zdravniško preizkušene in priporočene proti kašlju, hripavosti, kataru, slezi, kataru v grlu, oslovskemu in dušljivemu kašlju.
 Zavoj 20 in 40 vin., Matilja 80 vin. dobivajo se v Ljubljani Lekarne pri „Orlu“ pri zeler. mostu, ge. delna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leussek, Ubald pi. Trnkoszy, Jos. Mayer, pri „Kroni“ A. Bohinc, vogal Rimske in Uleviske ceste; Ivan Ogrčić v Metliki, Karol Andrijač v Novemestu, Karol Savnik v Kranju in Josip Mučnik lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku

AUSTRO-AMERICANA

 Trieste New-York
 Potniki v Ameriko
 Mater želijo dobro, po ceni in zanesljivo počivati naj se obrnejo na
Simona Lineteta
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
 Šahovska Poljska dejo se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Umetnijski zavod
 za slikanje na steklo
B. SKARDA v Brnu.
 Izdeluje zlasti:
 cerkevna okna
 ružične lustrirane.
 Cenki in strokovni svet brezplačno.
 Škral odlikovan s prvimi darili

ANTON PRESKER
 744 52-19
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14
 delikovan z zlato kolajno v Parizu 1906.

 delikovan z zlato kolajno in križcem v Londonu 1905.
 priporoča proč. duhovščini duhovniške obleke
 izdelovanje vsakovrstne
 iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.
 posarja na veliko izgotovljene obleke
 svojo zalogo
 posebno za havelke v največji lahari po najnižjih cenah.
 dobavitelj uniform avstrijskega armirja železnih uradnikov.

V najem se dá velik hlev
 za 12 glav živine s pripadajočimi gospodarskimi poslopji.
 Popraša naj se v trgovini Peter Lessnik, Ljubljana. 817 3

dežnike in solnčnike
 domačega izdelka
 priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu p. n. občinstvu za proč. duhovščini
JOSIP VIDMAR
 v Ljubljani
 Pred škofijo št. 19. — Stari trg št. 4.
 Prešernove ulice št. 4. 100 52-42
 in Popravila težne in cene. 102

Zaščitna znamka „Sidro“
Liniment. Capsici com.
 Nadomestek za
Sidro-Pain-Expeller
 je splošno priznane kot izvrstno bol blažujoče in odvodno mazilo pri prehlajenju itd. s ceno 80 v. K 1-40 in K 3 se dobiva v vseh lekarnah.
 Pri nakupovanju tega povzroč priključnega domalega sredstva, naj se jemljejo le originalne steklenice v škatli s naše zaščitno znamko „Sidro“ potem se jo gotovo prejel originalni izdelek.
Richterjeva lekarna
 pri „slatemu levu“ v Pragi
 Elisabethgasse št. 5 nova
 2166 (48-1)

BLUZE
 največja izbira v svili in v drugem modernem blagu tudi po meri.
 Vsakovrstna
 KRILA, PERILO in OTROČJE
 OBLEKE
 po najnižjih cenah.
M. KRISTOFIČ poroč. BUČAR
 Ljubljana, Stari trg št. 28.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu
Avgusta Agnola v Ljubljani
 Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“
 se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom kakor p. n. občinstvu za prozotje in solidno izvršitev vsakovrstnega
umetnega steklarstva - slikanja na steklo
 za steklarstvo v figuralni in navadni ornametiki, stavbne ter portalno steklarstvo kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.
 Zaloga kakor velika izber steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1791 52-11
 Marini in preračuni na zahteve zastopj.
 Spridevale mnogih dovršenih del se na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Ustanovljena leta 1882.
 Telefon št. 185
Ustanovljena leta 1882.
 Pošne hranilnice račun št. 628.405.
 Telefon št. 185
Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
 registrirana zadruga z neomejeno zavezo
 v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
 je imela koncem leta 1907 denarnega prometa K 59.197.246,20
 upravnega premuženja K 12.888.795,43
 obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%
 brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.
 Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čerkovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
 Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 K 17.434.933,24.
 Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po 5 1/4% brez amortizacije; na menice po 6%.
 Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov. 201

Predstave se vršijo
v delavnikih od 5.
do 9. ure popoldne,
ob nedeljah in praz-
nikih od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3.
do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

!! Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa“. !!

Danes v soboto nov spored.

166

Vsak četrtek in
soboto od 3. do
6. ure popoldne
predstava za
dijake po zni-
žani ceni. !!

Seme česke posteljno perje
1 kg. ov. kosa. K 9.00, bolje K 12.00,
polbele skrbjeno K 15.00, bolje K 18.00,
srebrnobe, kot puh mehko skrbjeno K 20.00,
K 24.00, K 28.00. Pošilja franco po po-
što. Zamena dovoljena proti povrnitvi
poštne. Benedikt Sachsel, Lobos št. 148
vsi Plazu, Češko.

Sodi.

Več vrst sodov ima napredaj A. REPIČ,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

Zastonj
zahtevajte moj ilustrirani
cenik o urah, zlatnini, sre-
brnini itd. 2854 28
Drag. Heger
urar, juvelir in graver.
Oslek I. Kapucinska ul. 4, (Slavon.)

KAŠLJUJOČIM otrokom in odraslim osebam

pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaža, ki
blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki od-
stranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov
so se že imenitno izrekli o hitrem učinko-
vanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri
oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!
1 steklenica 2-20 K. Po pošti franco proti
pošiljavi 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljavi
7 K. 10 steklenic pri pošiljavi 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-Ja

2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1

Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah.

Pozor na ime sredstva,

izdelovalca in na var-

stveno znamko.

Gričar & Mejač

Zaloga zgotovljenih oblek za gospode in dečke.
Konfekcija za dame in deklice.

804 6-8

Ljubljana
Prešernove ulice št. 9.

Za dame! elegantne klobuke Za otroke!

ter vsakovrstne modele priporoča 2237

A. Vivod - Mozetič Ljubljana Stari trg 21.

Modni salon trgovsko modnega blaga itd. Popra-
vila klobukov ceno in fino. Zunanja naročila točno.
Filijalka v Kranju na Glavnem trgu.

Štarpbeno, umetno in konstruk-
cijsko ključavničarstvo.
Vidralne vidre in sesalke
Josip Weibl
J. Spreitzer-ja nasl.
LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se stavbenemu občinstvu in prečastim duhovnikom v izdelovanje vseh v te stroke spa-
dajočih predmetov: žitne emreže na stroj, obhajilne mise, ograje na mirodvoru
obmejne emreže, vsa vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strele-
vođe, železne okna, železne stole itd.
Specialiteta: valjasti zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodejavnimi
operami brez vijakov.

Elegantni

pouršniki in obleke meri

v poljubnih cenah in najboljši izvršitvi.
Usled vedno naraščajočih naročil sem oddelek
za izdelovanje oblek po meri zdatno povečal. Tudi
sem nabavil večjo zalogo inozemskega in pristno
angleškega blaga.

A. Hunc

zaloga in izdelovanje oblek. Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Velika zaloga oblek za gospode in dečke

A. KUNC

Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Strokovnjaška postrežba po stalnih, na vsakem predmetu
označenih cenah:

Moderne obleke za gospode	od K 20.— naprej
Površniki	30.—
Pelerine	16.—
Hlače	6.—
Turistne obleke	34.—
Modni telovniki	6.—
Salonske obleke	64.— lastni izdel.
Smoking-obleke	56.—
Šolske obleke za dečke	6.— naprej
Elegantni kostumi za dečke	7 50
Površniki (Bootsjacketen)	12.—
Pelerine	6.—
Hlače	3 20
Štaterski kostumi	9.—
Hlače iz imit. jerhovine za dečke	3 50
Mornarski kostumi za dečke (z dolgimi hlačami)	18.—

Sprejemajo se vsa popravila oblek iz lastne zaloge.

Na deželo se pošiljajo obleke na izber.

OSREDNJA BANKA
Vloge na knjižice in račun 4 % in 4 1/2 %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ,
I., Wipplingerstr. 22.
(Ustredni banka českých spořitelén)

Del. kap. 7.000.000.—
Telegrami: „Sporobanka“.
Depoziranje kavcij in
vadij raznih vrst.
Eskont menije samo
denarnih zavodov.
Bankovne informacije
in svete brezplačno.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4 3/4 0** to je. daje za 200 kron
9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik. Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.